

XIII EVF. * SZAM 210
 (Uj)—Keleztvar, 1930
 szept. 28 Vasarnap
 5691 EV - TISRI 6

AXA POSTALA
 PLATITE in NUMERAR
 No 244.716/929

Ara 5 lej

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAINAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Strada Baron L. Pop (v. Brassai
 ueca) 10. szám. Telefon: 9 77.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre 1150 Lej
 Félévre 600 "
 Negyedévre 320 "
 Egy hónapra 110 "

KÜLFÖLDI
 ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egy óra 1 dollár (vagy ennek
 megfelelő pénznem).
 Egy évre 10 dollár.

Hirdetések tarifa szerint
 vétetnek fel.

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi
 és bánáti zsidóság politikai
 napilapja.
 Cikkeink utányomását csak a. e. s.
 forrás megjelölésével engedju-
 meg.
 Kéziratokat nem küldünk vissza
 és megőrzésükre sem vállalkozunk

Költségvetés és kormányválság

A költségvetéssel úgy járunk a kor-
 mányok, mint Aesopus bekaja. Addig
 rugtak, amíg nem megszakaadt szegény
 kinyabán. Es vele együtt az adózatok
 minoi. Most mar vnaos, hogy az adó-
 fizetőktől nem lehet több atozatot ki-
 vanni. Azt a rendszert, hogy a pénzügy-
 miniszterek beiktettek az orszagot egy
 elvont szamitasok alapján összeallított
 költségvetés Procrustes-agyába es addig
 feszíteték, amig azt kitörtötte — nem
 lehet többé tolytatni. A kormányok
 mindent megpróbáltak. Prémiumot
 ígertek az adóbeajtoknak, börtönnel
 fenyegették az adótitkolot és elcsaptak
 a pénzügyigazgatokat, ha árvereztetési
 koefficiensuk nem érte el a kívánt szá-
 mot. Nem ment. Ex nihilo-nihil. Az ink-
 vizicio sem tudott már többet kisajtolni
 a rommai adóizetés letarolt esatate-
 réről.

A Procrustes ágyat meg kell rövi-
 deni. Ezen torik a tejuket most az ál-
 lamhatalom urai. Nehez problema, mert
 a haburut követő tiz esztendőben a pa-
 razitáknak valóságos légioi burjanoztak
 fel a költségvetések árnyékában, para-
 ziták, akik megszokták azt, hogy az ál-
 lam emelőjén taplakozzanak gondtala-
 nul. Ha ezeket most elszakítják az ál-
 lam edes anyatejétől, eppoly tanaesta-
 lanul állanak majd a világban, mint
 a csecsemők, mert javarészt nem igen
 rendelkeznek olyan kvalifikációval,
 hogy a saját lábukon is megállják he-
 lyüket. Ezenfelül pedig a súlyos visz-
 onyok közepette alig lenetne e hadsereg
 számára toglalkozást találni. Vegered-
 ményben tenat csak az államnak kelle-
 ne gondoskodni eltartásukról, ha nem
 havi fizetés, napidíjak, zsetonok és ju-
 talékok, hat akkor munkanélküli segely
 formájában. A tisztviselők elbocsátása
 tehát nem is jelentene megoldást, azon-
 kívül pedig a szocialis nyugtalanságok
 újabb lehetőségeit nyitna meg.

Meg kell azonban szüntetni a színe-
 kurakat és véget kell vetni annak a
 rendszernek, hogy az állam fedezze a
 szövetkezetek, a CFR és egyéb intéz-
 menyek teljesen indokolatlan és egye-
 dül Romániában lehetséges deficitjeit.
 Vannak magasrangú tisztviselők, akik
 havi 2-300 ezer lej fizetést buznak es
 ugyanakkor a CFR-nél 500 lejből tiz jut
 rendeltetési helyére. A többit az adózók
 zsebéből kell fedezni. Ha lelkiismerete-
 sen adminisztráltak volna az orszagot
 az elmúlt tiz esztendőben, akkor most
 nem kellenne a kormányoknak törnie a fe-
 jét azon, hogyan szakítson le 5 milliár-
 dot a költségvetésből. Es az ország sem
 nézne ki olyan siralmasan, mint aho-
 gyan kinéz.

Nem mulik el hét anélkül, hogy a
 kormány távozásának hírére ne költenék.
 Valóságos delibábjátékok izek már
 ezzel a kormányválsággal. Az ellenzéki
 lapok szerint a kormány órai meg van-
 nak számlálva. Es ami különösen érde-
 kes — kormánypárti körökben is azt
 hangoztatják, hogy Maniu nem ragasz-
 kodik a hatalomhoz. Azt mondják, hogy
 a miniszterelnök már háromszor lemond-
 dott és szivesen lemondana negyedszer
 is. Bizonyosat azonban senki sem tud
 mondani. A kormány sorsa az uralkodó
 kezében van letéve és az uralkodó egy-
 előre csak annyit szögezett le, hogy a
 jelenlegi parlamentet egyelőre nem
 akarja feloszlatni.

Ha ez igaz, akkor a kormány távozá-
 sáról szóló híreket mindenesetre fenn-
 tartással kell fogadni. Mert ha új vá-
 lasztásokat nem irnak ki, ugy nehezen
 lehet olyan kormányt elképzelni, ame-
 lyet a jelenlegi parlament Maniu aka-
 rata ellenére támogatna. Egyedül Titu-
 lesnek volna esélye arra, hogy egy

ilyen kormányt alakítson. De hogy mi-
 kor kerül sor a Titulescu-kormány meg-
 alakítására, az a jövő kérdése. Annyi
 bizonyos, hogy a pártok közötti villon-
 gások megszüntetésére ma inkább szük-
 ség van, mint valaha. A külföldi tüke
 segítsége nélkül a biztos katasztrófa
 felé halad az ország. Es a tüke elsősor-
 ban nyugalmat kíván. Az adott politi-
 kai konstellációban pedig kérdéses,
 hogy a jelenlegi kormány képes lesz-e
 a nyugalmat biztosítani.

Ma már bizonyos, hogy a parlament
 őszi szessziójának megnyitását egy hó-

nappal elhalasztják. Állítólag azért,
 mert Maniu miniszterelnök, aki tiz esz-
 tendő óta nem lépte át az ország hatá-
 rait, hosszabb külföldi utra készül. Nem
 akarjuk most megvitatás tárgyává ten-
 ni, vajjon az az utazás opportunus-e
 vagy sem. Maniut bizonyára nyomós
 okok késztetik arra, hogy elhagyja az
 orszagot. Am nem kevésbé igaz az is,
 hogy a parlament munkájának késlel-
 tetése nem lesz hasznára sem az orszag-
 nak, sem pedig a parlamentárizmusnak.
 Igen sok kérdés van, amelyek sürgős
 parlamenti megvitatást igényelnek.
 Ezenfelül az új költségvetést december

28-ig meg kell szavazni. Ha tekintetbe
 vesszük, hogy a válaszfelirati vita —
 miután Károly király első trónbeszéde-
 ről van szó — hosszabb időt fog igény-
 bevenni, akkor a budget alapos megvi-
 tatására november 15-i kapunyitás mel-
 lett aligha fog elegendő idő maradni.

Ebből a szempontból indokoltak tart-
 juk azokat a támadásokat, amelyek a
 kormányt az utóbbi napokban érték.
 Ha azonban Maniu külföldi utra megy,
 ugy ez nyilván az uralkodó hozzájárú-
 lásával történik. Es ebben az esetben
 kormányválságra — november 15-ig
 legalább — nem igen van kilátás.

A parlament őszi szesszióján megsza- vazzák az új állampolgársági törvényt

Az igazságügyminiszter rendezni akarja a hontalanok tizezreinek ügyét
 Az új banktörvény is szavazás alá kerül az őszi ülészekon

Bucuresti—Bukarest, szeptember 27.
 (Az Uj Kelet tudósítójától.) A parla-
 ment őszi szessziójának megnyitását
 türelmetlen érdeklődéssel várják nem-
 csak a politikai körök, de az ország
 közvéleménye is, annál is inkább, mert
 az őszi szesszió rendkívül nagyjelen-
 tőségű törvényjavaslatok kerülnek meg-
 szavazásra. Csaknem valamennyi mi-
 niszteriumban serényen folynak az új
 törvényjavaslatok előkészítő munkála-
 tai és az őszi ülészek alkalmából vá-
 színüleg minden napra egy-egy törvény
 javaslat kerül majd szavazás alá.
 Nagy horderejű javaslatok előkészí-

tésén dolgoznak az igazságügyminiszte-
 riumban. Készülőfélben van az új ál-
 lampolgársági törvény, amely az ál-
 lampolgársági listákból kimaradt sok
 tizezer hontalan ügyét van hivatva ren-
 dezni. Az igazságügyminiszter súlyt he-
 lyez arra, hogy a törvényjavaslatot az
 őszi szesszióban már megszavazzák.
 Egy másik fontos törvényjavaslat, ame-
 llyen az igazságügyminiszteriumban
 dolgoznak, az új banktörvény terveze-
 te, amelynek egyes elkészült részleteit
 már közöltük. Ennek az új törvényter-
 vezetnek tudvalevőleg az az intenciója,
 hogy a kisebbségi részvényesek és a be-

tetések hathatósabb védelemben része-
 süljenek.

E két általános jelentőségű törvény-
 javaslaton kívül számos más kisebb
 fontosságú javaslat fekszik az igazság-
 ügyminiszter asztalán. Az egyik javas-
 lat a miniszteriumok átszervezéséről
 szóló törvény rendelkezései alapján a
 kincstári ügyészség megszervezését ren-
 deli el. Egy másik törvényjavaslat az
 igazságügyi szolgálat teljes reorganizi-
 zálásával toglalkozik, amely a jelenlegi
 bírósági rendszert gyökerében fogja
 megreformálni.

Az új választások kiírásával oldják meg az osztrák kormányválságot

Vaugoin nem tud kormányt alakítani, mert nem számíthat parlamenti többségre

Bécs, szeptember 27. Miklas szövét-
 ségi elnök audiencián fogadta Hugel-
 mann professzort, a nemzeti tanács al-
 elnökét, majd Karl Vaugoin, a lemond-
 dott Schober-kormány hadügyminisz-
 terét. A szövetségi elnök Vaugoinnek
 felajánlotta a kancellárságot és felkér-
 te, hogy kezdje meg kormányalakítási
 tárgyalásait. Bécsi politikai körökben
 nem tartják valószínűtlennek, hogy
 Schober átveszi a külügyek intézését
 Vaugoin kormányában.
 Vaugoin tegnap egész délutánját
 Miklas szövetségi elnökénél töltötte s
 este hét órákor következett be dezná-
 lása.

Tegnap a politikai körök érdeklődése
 megoszlott az elnöki audienciák és a
 pártok értekezletei között. Amint előre-
 látható volt, a nagynémetek és a gazda-

szövetség azt határozták, hogy Van-
 goint nem fogják támogatásban része-
 síteni s kormányába nem lépnek be.

A Reichspost már csak az új válasz-
 tások lehetőségét látja a kibontakozás
 egyetlen útjának. A lap lehetségesnek
 tartja, hogy Vaugoin megkísérli, hogy
 kormányával a nemzeti tanácsban be-
 mutatkozzék, de semmi kilátása sem
 lehet alkotó munkára a többség támo-
 gatása nélkül, tehát csakis a törvény-
 hozás felosztásának kell bekövetkez-
 nie. Politikai körökben bizonyosra ve-
 szik, hogy Vaugoin csak Seydel vissza-
 érkezése után fog dönteni kabinetjének
 megalakítása felől.

A földművelésszövetség azzal vádolja a
 keresztényszocialista pártot, hogy Scho-
 ber kormányát pucesszerűen buktatták
 meg s ezért semmi szin alatt sem haj-

landók Vaugoin pártvezér kísérletét tá-
 mogatásban részesíteni.

Waber a nagynémetek nevében szin-
 tén a teljes elutasítás álláspontjára he-
 lyezkedik Vaugoinnel szemben.

A pártok a legkomolyabb eshetőségek
 közé számítják az új választások kiírá-
 sát.

London, szeptember 27. A sajtó az
 osztrák kormányválsággal kapcsolatban
 írott eikkében megállapítja, hogy azt a
 keresztényszocialisták pucesszerűen
 idézték fel, amikor Schober kormányát
 lehetetlenné tették. A Heimwehr kezét
 is benne látják a kormányválságban. A
 fasiszták ugy látszik nem tudták meg-
 bocsátani Schobernek, hogy rohamcsa-
 pataikat lefegyverezte. A válság annál
 aggasztóbb, mert a németországi vá-
 lasztások után tört ki.

Bécs, szeptember 27. Schober távozó
 kancellár tiszteletére tegnap este a
 rendőrlegénység fátylásmenetet rende-
 zett. A felvonuló tizezernyi rendőr a
 Ballplatzon nagy óvációban részesítette
 Schobert.

— A bolgár delegáció nem vesz részt
 a balkán konferencián. Szófiából jelen-
 tik: A bolgár delegáció lemondott arról,
 hogy Athénba utazzék a Balkán-konfe-
 renciára. Ezt az elhatározást azzal in-
 dokolják, hogy a görög kormány nem ga-
 rantálta több Bulgáriát közelről érintő
 kérdés, köztük a kisebbségi probléma
 felvetésének lehetőségét.

Az őszi- és téli divat LEGSZEBB ANYAGAI

exclusiv választékban MEGÉRKEZTEK!!!

A legújabb szövésű original angol és francia anyagok kabátokra, koszt-
 tümökre és ruhákra az összes divatszínekben. — Sima és mintás angol
 bársonyok kabátra, ruhákra és pongyolákra — Szolid anyagok. Szolid árak

GRÜNWALD ÉS STEINER

Női divatkülönlegességek áruháza — (Uj), Piata Unirii 12

Zsidó halottak a bukaresti keresztény temetőben

A bukaresti Chevra Kadisa nem hajlandó eltemetni a klinikákon vagyontalanul elhalt zsidó betegeket,

akiket keresztény rítus szerint, keresztény temőkben földelnek el

A bukaresti zsidó Szent-egylet példátlan botránya

Bucuresti—Bukarest, szeptember 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Roshasana napján a bukaresti nagy templomban valaki megérintette a vállam:

— Szerkesztő ur, valamit mondani szeretnék, ami talán érdekelni fogja.

Kimintünk a templom udvarára. Ismerősöm titokzatosan körülnézett, majd antogva mondotta a következőket:

— Most jövök egy társaságból, ahol hihetetlen vitának voltam fültauja. Utána kellene járni a dolognak.

— Miről van szó?

Zsidó halottak keresztény temetőben

— Arról, hogy a bukaresti kórházak temetőiben tömegesen vannak eltemetve zsidó halottak, akiknek a sírját kereszt jelzi. Mindez a bukaresti zsidó Szent-egylet („Societatea Sacra”) tudomásaival, anélkül, hogy az óriási alapokkal rendelkező egyesület valamit is próbált volna tenni annak érdekében, hogy a zsidó halottak zsidó temetőbe kerüljenek.

Ez a váratlan közlés éppen oly hihetetlen hangzott, mintha azt hallottam volna, hogy egy zsidó temetőben tömegesen vannak keresztény halottak eltemetve, akiknek sírját „Mogen David” jelzi. A temető békés és mindent elporlasztó földjében sem szokták még meg a keveredést az emberek. Eppen ezért személyesen indultam utnak, hogy az elmondottakról meggyőződjem.

Az ideggyógyászati klinika adminisztrátora, Gh. Teodorescu szívesen rendelkezésemre állott.

Zsidó összetartás . . .

Amikor elmondottam jövetelem célját, az adminisztrátor beszélni kezdett:

— Sajnos, megtörténhetnek hasonló dolgok. Holott a zsidóságot egyformán dicsérik és vádolják azért, hogy összetartanak. Hát összetartás az, amikor ha lottjukat nem akarják eltemetni és a kórház kénytelen ezt megtenni, a maga eszközeivel, ami megfosztja egyik testvérüket a végtisztességtől!

Lehajtottam a fejem. Teodorescu urnak igaza volt. Az adminisztrátor elővett egy hatalmas iktatókönyvet, amelybe a halottak voltak bejegyezve, külön megjelölve azokat, akik a kórház temetőjében kaptak örök nyugvóhelyet.

Egy halott kálváriája

— Ime a legutóbbi eset — mondotta — Augusztus 18-án meghalt váratlanul, 35 éves korában Libertine Rafael, bauceni származású zsidó asszony. A halál beálltának a napján felhívtuk tele-

fonon a zsidó Szentegyletet és tudomására hoztuk, hogy kórházunkban vagyontalanul meghalt egy zsidó asszony és intézkedjenek az eltemetése érdekében. A telefonál a Szentegylet titkára beszélt. Felhívásunkra sem pozitív, sem negatív választ nem adott. A halottat a hullakamrában helyeztük el. Ruhája nem volt, úgy, hogy valami rongyokat kellett ráteríteni. Másnap újra felhívtuk telefonon a zsidó Szentegyletet, most már azonban a titkár idegesen kérdezte, hogy a halottnak nincsenek-e hozzártatózói?

— Hozzártatózóit értesítettük, de még eddig senki sem jelentkezett. Még egyszer kértem, eltemetik-e, vagy sem?! — kértük határozott feleletet.

A Szentegylet nem fogja eltemetni

— A titkár erre csak annyit mondott, hogy miután a halott neve Rafael, tehát spanyol származású, és így a Szentegylet nem fogja eltemetni.

Ezzel el is intézték Rafael Libertine földi maradványainak kérdését. A szegény halott öt napig feküdt kiterítve a halottakamra nyirkos kövein, amikor azután a keresztény rítus szerint eltemették.

A 38-as szám

Kimegyünk a kórház temetőjébe. Apró keresztetek között jutunk el egy friss hanthoz. Kis fakereszt előtt állunk meg. A keresztet két betű és egy szám: No. 38. Libertine Rafael iktatószáma . . .

— Itt nyugszik szegény Libertine Rafael, — mondja a kórházi tisztviselő, miközben leveszi kalapját.

— A halott hozzártatózói még mindig nem jelentkeztek? — kérdelem.

— De igen — néhány nappal ezelőtt, — minthogy a rosszul működő posta miatt a halálesetről későn értesülhettek, megérkeztek a rokonok. Ezután újra kérték a zsidó Szentegyletet, hogy legalább a halott exhumálása érdekében tegyenek valamit. De a Szentegyletnél kérelhetetlenek voltak.

Mogen Dávid a keresztben

A tisztviselő tovább vezet a sírok között. Néhány lépésnyire újra megállunk egy kereszt előtt. A keresztre a halott iktatószáma felett apró Mogen Dávid van bevésvé.

— Hornstein Jakab brailai lakos van itt eltemetve — fordul felém a tisztviselő. Szegény ember volt ez is.

És tovább megyünk a magas fűben eldugott apró sírkeresztek között.

— Itt is egy zsidó halott, ha jól tudom az ott, az is zsidó volt . . .

SZÉKREKEDÉS

Ennek más gyomo-betegség, emésztési zavarok, gyomorsavtúltengés és ideges bántalmak megszűnnek és teljesen meggyógyulnak a könnyen emészthető és kellemes ízű

Knorr kakaó és Táplisz

használatával. Teljesen ártalmatlan tápszerek lévén a legalkalmasabbak a székrekedés és krónikus hurutok leküzdésére, anélkül, hogy zavarokat idézne elő az emésztőszervek működésében. — Kapható mindenütt!

Prospektust ingyen küld SAM. LÖBL & FIU Bucurest, Bd. Maria 30

A többi kórházakban, hallom, ugyanez a helyzet. De hasonlóan jár el a bukaresti „Chevra Kadisa” azokkal a szerencsétlenekkel is, akiket Bukarestben ért utól a halál és nincsenek hozzártatózói, akik róluk gondoskodnának. A halott ilyenkor a „Morgába”, a bonctani intézetbe kerül, ahol izekre szedik.

Lelkiismeretlenség, vagy kötelességmulasztás

A zsidó rítus, a zsidó kegyeletnek ilyen megdöbbentő módon való megsértése, komoly izgalmat keltett a főváros zsidó köreiben. A Szentegylet tulajdonképpen filantropikus intézmény, amely mindig a halott hozzártatózóiak anyagi helyzetéhez mérten végzi el a végtisztesség-

gel járó teendőket és ha a halottnak hozzártatózói semmivel sem rendelkeznek, akkor a Szentegyletnek haborozás nélkül díjmentesen kell teljesítenie kegyeletes kötelességét.

Rafael Libertine, Hornstein Jakab és a többi szerencsétlen halott esetében egészen bizonyos, valamely lelkiismeretlen tisztviselő mulasztotta el kötelességét. Mégis megdöbbentő, hogy hasonló dolgok megtörténhetnek.

Ugy értesülünk, hogy ebben az ügyben több bukaresti egyesület vizsgálatot indított s az ügy, ha elejét nem veszik, már rövidesen országos botrányra fajulhat.

Hátszegi Ernő

Villamos ember a rádióban

Hallhatóvá teszik a mozgásokat — Szivdobogás a hangszóróban
A bécsi rádiókongresszus kísérletei

Bécs, szeptember 27. A tegnapi nap folyamán a Ravag stúdióban a nemzetközi rádiótársaság nagy konferenciája rendkívül érdekes rádiókísérletekkel fejeződött be. Délelőtt a kereskedelmi kamrában több figyelemreméltó előadás zajlott le: a délnémetországi rádiótársaság igazgatója, dr. Bofinger a rádió céljáról és értékéről beszélt, dr. Kurt Magnus, a birodalmi rádiótársaság (Reichsrundfunkgesellschaft) igazgatója a rádió művészetpolitikai problémáit fejtegette és Rostenstedt intendáns a rádióportról tartott előadást. Az előadások után a konferencia résztvevői a Ravag leadóállomás technikai berendezését nézték meg. Azután érdekesítő rádiókísérleteket vittek véghez a nagy stúdióban, amelyekhez hasonló a bécsi leadóállomás az utóbbi időben többször sikerrel rendezett. Bellak mérnök rövid bevezető beszéd után rámutatott azokra a különböző lehetőségekre, amelyek a rádióelőadásokat praktikuss kísérletek által tekintélyesebbé tehetnék. Nagy érdeklődést keltettek a német rádiószakembereknél dr. Scheminsky docens demonstrációi, aki az általa konstruált elektrostetohoskóp segítségével szivdobo-

gás és légzési zöreje hangjait mutatta be rádióban emberek és állatoknál. A hallgatóságot valóságos fascinálta. Amikor dr. Scheminsky az elektrostetohoskópot egy ember mellkasára fekteti és ennek szívverése a hangszóró által egy nagy teremben hallhatóvá lesz. Az érzékeny készülék kis állatkák szívverését is visszaadja. Ez annál is érdekesebb, mert a szivdobogás annál gyorsabb, minél kisebb az állat. Egy egér szíve 5—700-at ver percenként, míg egy nyulé 150—200-at. Szenzációsan hatott a laikusokra az elektromos hullámok rádióban való leadása.

Dr. Hans Thirrina, egyetemi tanár tudományosan alapon magyarázza a szelen tulajdonságait, mely a telefonközvetítést is egy villanysugárral hozza létre. Végül is a Ravag elhalt programigazgatójának, dr. Richternek „Ultrafrekvenciamikrométerét” mutatták be melynek segítségével hallhatóvá válik egy centiméter milliomod részének hosszrövidítése. Az „Ultramikrométer” egy növény növesztését hallhatóvá teszi, úgy hogy mondhatni a rádió segítségével az emberek „a füvet nőni hallják”.

Az amerikai csempészkirály nem fél senkitől, csak a feleségétől

Diamond nem akar újságírókat látni

Párizs, szeptember 27. A Németországból rendőri őrizet mellett kiutasított Jack Diamond csempészkirály Amerikába való megérkezéséről és ottani bányattatásáról érdekes részleteket jelentenek a newyorki tudósítók.

Pár a newyorki rendőrség többször kijelentette, hogy nem vágyakozik Diamond után, mégis, amikor megérkezett a Hannover gőzösön Philadelpiába, a hatóságok mint gyanús személyt letartóztatták és börtönbe szállították.

Diamond a hajón kijelentette a kapitánynak, hogy leüt minden újságírókat, aki közeledni mer hozzá, mivel szerinte az újságoknak köszönheti egész üldözöttségét. A kapitány nem is engedett egyetlen újságíróat sem a hajóra és csak nagy fáradsággal tudta a csempészkirályt meggyőzni arról, hogy a vámhivatalnak, aki poggyászatát átvizsgálta, nem áruhás riportert. Amikor a hajó az amerikai partokhoz közeledett és Diamond látta, hogy óriási kíváncsi embertömeg gyűlt össze a kikötőben a fogadtatására, vonakodott a hajót elhagyni. Csak akkor távozott a Hannover fedélzetéről, amikor a rendőrség gummitobokkal szétzavarta a tömeget. Amint azután amerikai földre lépett, azonnal letartóztatták.

Ügyvédjei, akik a hajóállomásnál várták, elkísérték a fogházba és nyomban óvadékot ajánlottak fel Diamond szabadlábrahelyezése fejében, azonban a hatóságok visszautasították a kérelmet.

A fogházban újból kijelentette Diamond, hogy semmit sem tud a westoni gyilkosságról. Később elmesélte, hogy Hamburgban az „Alkazar” varieté heti huszezer márkát ajánlott fel neki a fellépésért. Panaszkodott a német lapok indiszkréciójára, ami miatt nem mer a felesége elé kerülni, mivel megirták diszkrét kalandjait egy szöke német táncosnóval. Csak annak örül, hogy az amerikai újságok nem vették át ezeket a riportokat és abban reménykedik, hogy a felesége talán még sem szerzett róluk tudomást.

E hét elején egyébként Diamondot minden kaució nélküli szabadonbocsátották, de a rendőrbíró előtt védekezést kell előterjesztenie „gyanus mi-volta” miatt.

Szerdán szülővárosából, Philadelpiából is kiutasították az esküvői csempészkirályt, aki Al Capone miatt nem mer visszatérni eddigi működésének színhelyére.

Nemzetközi bőripari és cipőkiállítás!

október 1-től 31-ig

Bucuresti Parcul Carol az összes pavilonok
A kiállítás alkalmával tartják meg a timárok és cipészek világkongresszusát okt 5—8-án

Elsőrendű érdekük az ezekhez a fontos iparágakhoz tartozó iparosoknak, hogy résztvegyenek ennél a jelentős román közgazdasági esemény-nél, hogy új piacokat teremthessenek a termelők részére és kiküszöbölhessék a munkások közötti munkanélküliséget. A látogatók viszont rendkívül előnyös bevásárlási forrásokat találnak. A kiállítók a CFR-nél szállítási kedvezményben részesülnek és a látogatók is az utazási igazolványok alapján utazási kedvezményt kapnak. A kedvezmények a szabályzatban vannak megállapítva. Comisariatul Guvernului si Secretariatul general al Ministerului Industrii si Comertului serviciul meserilor, Str. Petre Poni 2 (szemben az északi pályaudvarral). Telefon 306-21. Kereskedelmi információs propaganda, reklám és a kiállítók részére helyeket béreadó iroda Calea Victoriei 16, Pasagiul Villacros. Telefon 328-74

Más bírósági tárgyalás

A m

Hétfőn a beadva

Sighet—Mára 27. (Az Uj Keletünk arról, a törvényszék ok-sai antiszemitaival kapcsolatos monstre bünye irtuk, hogy a romszáz tanu-kontemplált t- varészének be- mitrescu lelkes- nu és Ionescu. Minthogy pedi- tiszemita ágens- vaiból igyekez- teni a lakossá- dósága érthető tárgyalás elé, ez megfelelő a zsidóellenes má- dó Iroda éppen a máramaros- hez, kérve, hog- előtt, más hely-

A es elhal

Ma délelőtt szetü kérvény- szigeti törvény- ami különösen resést a máram- parancsnoksá- s- székhez. Ez a r- hogy a csendő- egyrészt a Má- dig a Máramar- megyékben erő- ban az irányba- kitűzött tárgya- vonultassanak- hogy a tárgya- ősi hadgyakor- rosszigeten ebb- másis számu ka- amellyel a ren- Eppen ezért ké- vagy halasztás- pedig gondosko- más helysége-

A bo bírós

Hasonló kére- s- zékhez a per- borsai zsidó. E- tás 29-ik parag- mely szerint, a- tárgyalása alb-

„So rá

mod Világ

Kérje a vét- bemutat

Kun CLUJ, C

3 kel

Más bíróságot kell delegálni a borsai bünper tárgyalására

A máramarosszigeti csendőrlégio A Zsidó Jogvédő iroda és Az öt borsai zsidó vádlott

beadványban kérték a törvényszéket, hogy más városban tartassék meg a borsai monstre-per tárgyalását, mert Máramarosszigeten zavargásoktól lehet tartani

Hétfőn dönt a máramarosszigeti törvényszék a per áthelyezését kérő beadványok felett

Sighet—Máramarossziget, szeptember 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Hirt adtunk arról, hogy a máramarosszigeti törvényszék október 7-re tüzte ki a borsai antiszemita agitátorok s az agitációval kapcsolatosan megvádolt zsidók monstre bünperének tárgyalását. Megírtuk, hogy a törvényszék mintegy háromszáz tanút idézett be az öt napra kontemplált tárgyalásra. A tanúk javarészeinek beidézését Berinde és Dumitrescu lelkészek védői: Zelea Codreanu és Ionescu jasi ügyvédek kívánták. Minthogy pedig ezzel egyidejűleg az antiszemita ágensek Máramaros összes falvaiból igyekeztek a tárgyalásra becsodítani a lakosságot, Máramarossziget zsidósága érthető szorongással tekintett a tárgyalás elé, jogosan tartva atól, hogy ez megfelelő alkalma fog nyújtani újab zsidóellenes manifesztációkra. A Jogvédő Iroda éppen ezért kérvényt adott be a máramarosszigeti törvényszék elnökéhez, kérve, hogy a pert más törvényszék előtt, más helységben tárgyalják le.

A csendőrség is a tárgyalás elhalasztását kéri

Ma délelőtt két újabb hasonló természetű kérvény érkezett be a máramarosszigeti törvényszék ügyészségéhez. És ami különösen érdekes, az egyik megkeresést a máramarosszigeti csendőrlégio parancsnoksága nyújtotta be a törvényszékhez. Ez a megkeresés rámutat arra, hogy a csendőrség információi szerint egyrészt a Máramarosban, másrészt pedig a Máramarossal határos Bukovinai megyékben erőteljes agitáció folyik abban az irányban, hogy az október 7-re kitűzött tárgyalásra minél több embert vonulassanak fel. Tekintettel arra, hogy a tárgyalás napja egybeesik az ősi hadgyakorlatok idejével, Máramarosszigeten ebben az időben olyan minimális számú katonaság fog tartózkodni, amellyel a rendet nem lehet garantálni. Éppen ezért kérik a törvényszéket, hogy vagy halasztassa el a tárgyalást, vagy pedig gondoskodjék arról, hogy a pert más helységben tárgyalják le.

A borsai zsidó vádlottak más bíróság delegálását kéri

Hasonló kérelem fordult a törvényszékhez a perben vád alá helyezett öt borsai zsidó. Ezek a büntető perrendtartás 29-ik paragrafusára hivatkoznak, amely szerint, amennyiben valamely per tárgyalása alkalmából rendbontásoktól

lehet tartani, úgy a táblai főügyész indítványára a legfőbb semmitőszék intézkedhetik a pernek más helységben való tárgyalásáról.

Hivatkoznak végül arra, hogy a tárgyalásra kiküldött törvényszéki tanácsban Constantin Vreto bíró is szerepel, aki a borsai antiszemita agitáció ügyében a vizsgálóbírói szerepet töltötte be és így nem lehet ugyanabban a perben szavazó bíró is. A vádiratot, mint ismeretes, a temesvári törvényszék

a nagyváradi táblai főügyészség elé terjesztette jóváhagyás végett. A vádirat a napokban érkezett vissza Máramarosszigetre. Dr. Fildan táblai főügyész csupán lényegtelen módosításokat eszközölt rajta, helybenhagyva tehát azt, hogy antiszemita agitációkból kifolyólag a vádlottak padjára ültessenek tizennyolc borsai zsidót is. A vádiratban a borsai zsidók büne első pontként szerepel. A törvényszék elsőnek a zsidó vádlottakat fogja kihallgatni és így az

„A román intellektuellek irtóznak a fajgyűlölet minden megnyilatkozásától“

Duca volt liberális belügyminiszter nyilatkozatot adott a Zsidó Távirati Irodának a romániai antiszemizmusról

Bucuresti—Bukarest, szeptember 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A liberális párt manifesztumában állást foglalt az antiszemita agitációk ellen. Ezzel kapcsolatosan dr. Mibasham, a Zsidó Távirati Iroda bukaresti munkatársa felkereste Duca volt belügyminisztert és megkérte, hogy precizírozza a liberális pártnak az antiszemita agitációkkal szemben elfoglalt álláspontját. Duca a következőket mondotta:

— Pártunk véleménye az, hogy az antiszemita agitációkkal szemben a legvégső erővel kell fellépni és a legszigorúbb adminisztratív és igazságügyi elbánásban kell részesíteni azokat, akik

a közrendet megzavarják. Az ország elemei érdekei megkívánják azt, hogy a vagyon- és életbiztonság az állam összes polgárai számára biztosítottassanak, tekintet nélkül azoknak származására. És megkívánják az ország érdekei azt is, hogy annak összes lakói békésen és harmónikusan együtt dolgozzanak az ország fejlődéséért. A liberális párt azon lesz, hogy a békés együttműködést választási és politikai kartelek kötésével a jövőben is lehetővé tegye.

Arra a kérdésre, hogy a román intellektuellek milyen álláspontot foglalnak el az antiszemita agitációkkal szemben,

azt válaszolta Duca, hogy a román intellektuális világ irtózik a fajgyűlöletnek bármilyen megnyilatkozásától.

— A külföldnek — mondotta Duca — nem volna szabad tulságosan komolyan venni a romániai antiszemita mozgalmat. Ha történnék is hibák, a román nép igazságossága és toleráns természetű megfelelő garanciát nyújtana arra, hogy az antiszemita mozgalom nem fog komolyabb formákat ölteni.

Duca végül kijelentette, reméli, hogy a mai nehézségek el fognak múlni és a békés együttműködésnek egy új érája fog kezdődni Románia számára.

A közoktatásügyi minisztérium revízió alá veszi álláspontját a kolozsvári iskolabotrány ügyében

Dr Fischer Tivadar intervenciójára hétfőre új döntést ígért a közoktatásügyi államtitkár

A Zsidó Parlamenti Klub a legvégső eszközökhöz készül nyulni a párhuzamos osztály felállításának érdekében

Bucuresti—Bukarest, szeptember 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet tegnapi számában közöltük Borza közoktatásügyi államtitkárnak munkatársunk részére adott nyilatkozatát, amelyben az államtitkár kategorikusan kijelentette, hogy szó sem lehet a kolozsvári Principeasa Elena gimnáziumban párhuzamos osztály felállításáról s azok az elsősztályos gimnázista zsidó lányok, akik Costachescu miniszter reformja miatt iskola nélkül maradtak, menjenek magántanulóknak.

Borza államtitkárnak ez a lakonikus nyilatkozata rendkívüli felháborodást váltott ki az ország zsidóságának körében és a Zsidó Parlamenti Klub a leg-

végső eszközökhöz készül nyulni, hogy a kormánytól a párhuzamos osztály felállítását kikényszerítse. Dr. Fischer Tivadar országgyűlési képviselő, aki napok óta éppen az iskolaügyben tartózkodik Bukarestben és aki már eddig is az összes illetékes fórumoknál sorozatosan interveniált az iskola nélkül maradt zsidó lányok érdekében, Borza államtitkár nyilatkozatának elhangzása után nyomban felkereste az államtitkárt és a legerélyesebben visszautasította a közoktatásügyi kormány teljesen indoklatlan és jogtípró álláspontját. Fischer Tivadar dr. kijelentette, hogy a zsidóság nem hajlandó tudomásul venni a közoktatásügyi miniszté-

rium döntését és a legerélyesebben követeli a párhuzamos osztály azonnali felállítását. A zsidó képviselő erélyes intervenciójának hatása alatt Borza államtitkár nyomban kijelentette, hogy hajlandó a már lezárt kérdéshez újból visszatérni. Az államtitkár újra át akarja tanulmányozni az ügy iratait és ígéretet tett arra Fischer dr.-nak, hogy hétfőn közölni fogja vele a közoktatásügyi minisztérium új döntését. Fischer Tivadar ugyanakkor megnyugtató határozatot követelt a hasonló természetű temesvári iskoláserelem ügyében is.

Elvárjuk, hogy a közoktatásügyi minisztérium hétfőig módosítani fogja alkotmányellenes és jogfosztó határozatát s nem fogja akarni, hogy a kolozsvári iskoláserelem országos botrányá fadjuljon.

Bukarestben Grossman-féle kóser

a közismert hosszú évek óta fennálló étterem átköltözködött a Str. Ilfov 4 szám alá (Casa de depunere háta mögé, volt Restaurant Cluj) gyönyörű termeivel, kertjével rendelkező helyiségeibe Kéri régi nagybecsült vendégeinek továbbra is szíves látogatását.

Művészi perzsaszőnyeg

szővött gobelin, karamani függöny, külföldi fonalak, szövökellékek legelőnyösebb beszerzési forrása

SCHULHOF EMILNE
Oradea, Str. En. Ciorogaru (Uri-u.) 14

**„Seibt“
rádió**
modell 1930—1931
Világsláger!!
Kérje a vételkötelezettség nélküli bemutatását a képviselőtől
Kun Mátyás Fia
CLUJ, Calea Victoriei 2.

3 kell a kisbabának: HOFER hintőpor, krém és szappan

Philadel...
a csikágó...
Al Capone miatt...
ldigi működésé-

Eltemették Iosif Nadejdet, az Adevarul szerkesztőjét

A kisebbségi újságírók részvéte Nadejde temetésén

Bucuresti—Bukarest, szeptember 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délután négy órakor ment végbe Iosif Nadejde, az Adevarul szerkesztőjének temetése általános részvét mellett. Az elhunyt harminc esztendőn keresztül szolgálta a demokrácia ügyét és ezalatt szeretté és népszerűvé tette magát a fővárosi társadalmában, de különösen politikai pártok körében, amelyek valamennyien képviseltették magukat a temetésen. A kormány képviselőjében Gafencu miniszterelnökségi alminiszter jelent meg.

Iosif Nadejdet a Belu temetőben helyezték örök nyugalomra. A sir előtt volt kollégái és barátai bucsuztatták a román újságírás nagy halottját. A román újságírószindikátus nevében George Silviu, a szinikritikusok nevében Savoveanu, a külföldi újságírók képviselőjében Le Brant tartottak beszédet. A kisebbségi újságírószervezet nevében Hátszegi Ernő, az Uj Kelet bukaresti munkatársa tartott magasszárnyalású bucsuztató beszédet. Meltatta a halott érdemeit, rámutatva arra, hogy Iosif Nadejde a kisebbségi jogok harcos védelmezője, a kisebbségi újságírók támogatója és tanácsadója volt. Ő volt az, aki az újságírók nyugdíjintézetének megteremtésével gondoskodott az újságírók öregkoráról.

Ezután az elhunyt emberi kvalitásait méltatta.

Dr. Adolf Berkovics a hitközségek szövetsége nevében beszélve rámutatott arra, hogy Nadejde az elsők sorában volt azok között, akik a zsidóságot az antiszemita áramlatokkal szemben védelmébe vették. Az egyes bukaresti lapok képviselőinek beszéde után Socor Emil, az Adevarul és a Dimineata főszerkesztője, a két lap munkatársai nevében bucsuztatta el a halottat.

Megalakult az új török kormány

Angora, szeptember 27. Izmed pasa megalakította új kormányát, amely részben a régiékből fog állani. Csak a mezőgazdasági, a közoktatási és az élelmezési és munkaügyi tisztségekben lesz változás. A kormány listáját Kemal pasa, a török köztársaság elnöke még nem hagyta jóvá.

Szovjetügygynökök munkája a gabonaárak esése körül

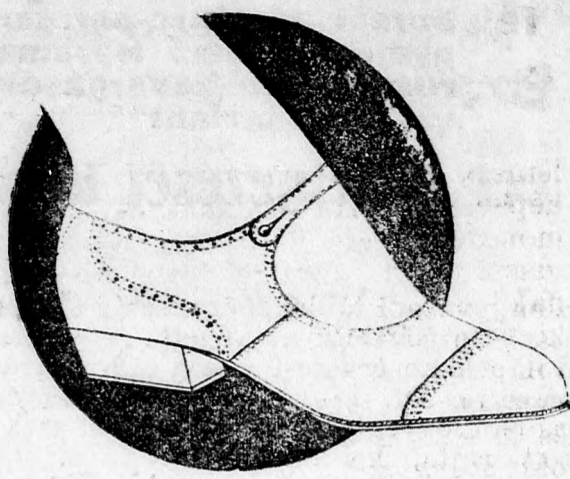
Berlin, szeptember 27. Néhány berlini gabonakereskedő megbízásából ügynökök jelentek meg Prága, Bécs és Budapest terménytőzsdein, ahol különösen buzában szokatlan olcsó ajánlatokat tettek. Ez a körülmény a közép-európai tőzsdéken újabb árhanatlant idézett elő. Azt hiszik, hogy a szovjet keze ebben a manipulációban és az érdekeltek a hatóságoknál kértek védelmet. A hatóságok Budapesten és Bécsben meg is indították a vizsgálatot. A berlini cégek élénken tiltakoznak a beavatkozás ellen.

A paroszláv lelkészeket eltiltották a színházak, mozik és kávéházak látogatásától

Beograd, szeptember 27. A Crkveni Glasnik című beogradi lap legutóbbi száma Varnava pátriárcha öszentségének igen érdekes rendelkezését közli. A rendelkezés a pátriárcha megtiltja a pravoszláv egyház lelkészeinek, hogy színházban, moziban, kávéházban és más olyan nyilvános helyen mutatkozzanak, amelyek a közönség szórakoztatását szolgálják. A pravoszláv lelkészeknek tehát ezentúl sem kávéházban, sem moziban nem szabad megjeleníteni. Különösen szigorúan tiltja a rendelet a lelkészeket az alkohol túlzott fogyasztásától és különféle szerencsejátékok üzésétől.

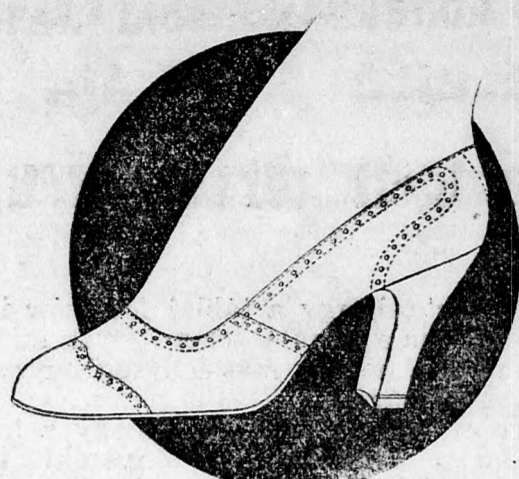
Öszentsége Varnava pátriárcha rendelkezése tizennégy pontból áll. Azokat, akik a rendelet ellen vétenek, az egyházi hatóságok szigorú büntetéssel fogják sújtani.

Az iskola évadra DERMATA

Női pántos, lapos sarokkal fekete és barna színben.

Lei 500.—

Női kivá ott, legújabb model két dívat színből

Lei 500.—

Fiu és leányka iskola cipő, válogatott anyagból, tökéletes minőség

20/30 Lei 420.—

31/35 „ 500.—

36/39 „ 580.—

Talpba véset árak. — Garantált minőség.

LERAKATOK:

Bucuresti
Bacau
Braila
Carei

Deva
Galati
Oradea
Ploesti
Roman

Tg. Mures
Timisoara-Cetate
Timisoara-Iosefina
Turda

Zsidó élet Montevideóban

Tömegesen vándorolnak vissza az utódállamokból Dél-Amerikába sodródott zsidók — A délamerikai nyomor

Cluj—Kolozsvar, szeptember 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az északamerikai bevándorlás korlátozása óta Európa minden részéből a délamerikai államok felé irányul a kivándorlás. Nemcsak azért, hogy itt végleges elhelyezkedést találjanak azok, akik hazájukban képtelenek megküzdeni az egyre súlyosbodó gazdasági leromlással, hanem mert ezekből az országokból a kivándorlók hite szerint kevesebb várákozással juthatnak el az Egyesült Államok területére. A kivándorlók arra számítanak, ugyanis, hogy néhány évig a mostoha délamerikai viszonyok között beérnek szerényebb javadalmazással, takarékosan élnek és félretelítik keresetükből átmennek a lehetőségek nagy birodalmába: az északamerikai Unió területére. Most ugyan kevés keresnivalója van az Egyesült Államokban is az új jövevénynek, de mindenkit éltet a remény, hogy belátható időn belül a krízis elmúlik és normális idők fognak bekövetkezni.

Szerény elhelyezkedés sincs

Mindjárt az első feltevésben hiba van. A délamerikai kivándorlás ugyanis nem csak, hogy szerény elhelyezkedést nem nyújt, hanem a mostan beérkezőknek egyáltalában nem lehet odakint megélniük. Nagy tömegek özönlenek vissza ezekről a területekről. Érdekes lesz egyet és mást megtudni a délamerikai viszonyokról olyannak az eladásából, aki nemrégiben hajózott ki és néhány heti ottlét után máris visszajött. Hirsch Nathan marosvásárhelyi szabómester, aki szakmájában jól képzett, családos ember, munkakedvének és erejének teljében van, a napokban jött vissza Uruguayból. Tapasztalati alapján pedig a következőket mondta el szerkesztőségünkben:

— Junius 23-án ültem hajóra Brémában, a Norddeutscher Lloyd, „Sierra Morena” nevű gőzösré. Julius 16-án kötöttünk ki Montevideóban. Közben érintettük a francia partokon Vigo kikötővárost, a spanyol partokon Coronát, Por-

tugáliában Lisszabont, majd Maderiát, Rio de Janeirót és az utolsó előtti stációként a braziliai Santost.

Nincs rendőrségi jelentkezés

— Montevideóban az ember kiszáll a hajóról és máris eliepi az ugynevezett kikötői hiénák, magyar és spanyolajku emberek, akik valósággal kitépi az ember kezéből a koffereket és olcsó elszállásolási ígéretével viszik a városba. A város nagyon forgalmas, a kikötőtől távolabb eső városrészek csupa kertes házakból állanak, világvárosi forgalom, szabad élet, még csak rendőri jelentkezés sincs. A kereskedelem egészen kötetlen, bárki nyithat üzletet és árusítói igazolványt is kaphat, szinte jelentéktelen adó lefizetés ellenében. Oriási sportéletük, rengeteg autó és sok egyéb közlekedési eszköz.

Első látásra az ember azt hiszi, hogy itt paradicsomi állapotok vannak és csak akkor józanodik ki, amikor heteken át lejárta a lábát munkáért. Semmiféle munka nincs, még a legegyszerűbb munkára is százával van a kínálat. Tagbaszaktól szerencsés-óriások lézengenek mindenfelé. A gringo (az új bevándorló) csak arra szolgál, hogy kicsiny pénzét elosztogassa azok között, akik a legkülönbözőbb ürügyek alatt munkát ígérnek neki.

A munkásszervezetek

— Vannak munkásszervezetek, amelyek azonban minden tevékenységüket abban élik ki, hogy naponta háromszor is gyülekeznek. De van nekik még egy hivatásuk: kifüggesztik fekete táblára azoknak a névsorát, akik munkáikat nem fizetik rendszeresen. Minthogy Uruguayban a munkásvédelem nagyon kezdetleges, senki sem számít arra, hogy a lelkiismeretlen munkáltató valaha is megfizesse a munkabért.

— Igen sok lengyel zsidó özönlött be az utóbbi években Montevideóba. Nyomortanyákon élnek, kórházszerű tömeglakásokban, ahol 20 centet fizetnek elő-

re minden éjszakáért. Foglalkozás szerinti kukorkát, fagyaltot, írószközöket, harisnyát, nyakkendőt árusítanak az uccákon, vagy textillel házának Van-nak, akik nehéz kosarakban viszik valaikon a gyümölcsöt és ebből keresik meg a napi szükös ellátásukat. Arra, hogy valaki félre is tehesen keresetéből valamit, nem kerülhet sor. Az ellátás árai egyébként nagyjából így fest: A hus kilója 30 cent, (42 lej). A majorság ára legalább ötször annyi és csak a leggazdagabb polgárok háztartásában ismerik. Egy kenyér, amelynek súlya 70 deka, 10 centbe kerül (14 lej), egy liter tej ára 10 cent, 1 liter petróleum, amelyet primus-kályhán való főzésnél használnak, 11 cent, a cukor kilója 32 cent (46 lej), 1 kg. burgonya 7 cent. A lakások kicsiny, nedves szobákból állanak és nincsenek fűtésre berendezve. A tél esős, kellemetlenül hideg.

A földművelés

— Földműveléssel alig foglalkoznak az országban és zsidók, legfeljebb a konyhakertészetben találnak alkalmazást. A gabonaföldek sokszáz kilométerre vannak a fővárostól és annyi energiát igényelnek, hogy az emberek hetven százaléka három-négy évi munka után valósággal kidülne az eke mellől. Amellett a földirtókások a legkülönbözőbb címeken vonják le a béreket, úgy, hogy a kivándorló boldog, ha ép bőrrel menekülhet meg a tanyáról. Egy időben a vasutépítésnél kaptak alkalmazást a bevándorlók, de most ez a szükös kereset is megszűnt.

— A zsidó bevándorlók ügyes-bajos dolgaikat a Hias lenne hivatva intézni. Ezt az intézményt ugyanis európai és amerikai zsidók tartják fenn nehéz pénzekkel, de ezekből a pénzekből csak a tisztviselőnek van hasznuk, a bevándorlóknak csak bosszuságuk van az egész intézményből, mert állást nem közvetítenek, minden munkája a nagy apparátusnak, hogy kiírják, ki kapott levelet hazulról. Ha valamelyik bevándorló elő akarna adni a baját, akkor egyik tisztviselő a másikhoz küldi, ha valamelyik mégis meghallgatja, akkor bosszusan veti szemére a bevándorlónak miért jött ide, tudhatta volna otthon is, hogy Dél-Amerika ma már nem Eldorádó. A legtöbb tisztviselő durva, kibíratatlan modoru. A bevándorlók éppen az én ottlétemkor szövegeztek meg egy memorandumot, amelyben pontról-pontra közlik az amerikai zsidósággal a Hias elleni sérelmüket. A zsidó nyomor olyan irtózatos volt az utóbbi időben, hogy az asszonyok bementek az udvarokra és várták, amíg a személtárába dobják a papírba csomagolt ételhulladékokat és abból éltek. Van ugyan népkonyha is Montevideóban, de ez messze esik a várostól és olyan silány ebédet, vagy vacsorát ad, hogy a villamos árát sokkal jobbat lehet kapni a városban...

A helyzet a zsidókra rosszabbodik

— Van zsidó színház is Montevideóban, de most rosszul megy, úgy, hogy a belépődíjakat félre rúgdukták. Nők egyébként minden látványossághoz féláru jegyet élveznek. A nyomor következtében a külvárosokban napról-napra megismétlődnek a rablások. Ezek a züllött állapotok kihatnak természetesen a politikára is. Az uralmolnó munkásbarát párt ellenségei a kormányt vádolják ezekért a állapotokért és erősen készülődnek akár puccs útján is a hatalom átvételére. Ebben az esetben a zsidók helyzete még súlyosabbra fordul, mert a reakciók programjában benne van a szabadkereskedelem eltörlése. Idegenek nem kapnak iparjogot, vagy legalább is nagyon mérsékelt számban.

— Sokan azzal akartak segíteni magukon, hogy átmentek az inenn hat órányira lévő Buenos-Airesbe, ahová 18 pezo vízumdij ellenében bárki eljuthat. Itt azonban a helyzet még rosszabb és boldog volt az, aki még annyi pénz fölért rendelkezett, hogy visszajöhetett. A visszavándorlás a gazdasági depresszió következtében természetesen elég nagy. Aki hazulról kap pénzt, hogy megválthassa hajójegvét, az siet vissza. Varsóba, Csehszlovákiába, Beszarabiába és Romániába is.

— AMERIKÁBAN AUTOSZERENCSETLENSÉG ÉRTE A 156 ÉVES TÖRÖK AGGASTYÁNT. Newyorkból jelentik: A nemrég Amerikába átvitt 156 éves török Zaara Agat ma a Broadwayn autószerencsétlenség érte. A matuzsálemi kort ért aggastyánt kórházba szállították.

Jorga és az a „Nin

Bratian

Bucuresti— (Az Uj Kelet professzor, audiencián feltűnést kelt Curentul mur helyzetéről. J nines más me zeti parasztpá vább az ügye küle. Az ad feladatok elv kormányt talá nak azonban hoznia a költ rén, ezenkívül kell szereznie. most a jelenle legi parlamen sát az uralko zeti parasztpá oldania a pár lenségeket is.

Miután Jorga ná tett látog tette meg ki, körökben nagy élénk komment. Az Adevarul J mentálva megá kormány helye a korona és a és bizalmát él ban, amelyek rendkívül nehe redukálni kell kell hajtani az ramot, amelye kapcsolatosan K idologozott. Ké ram alkalmazá vágni és valós zásokat jelent eddigi rendsz nyos az is, hog kálása újabb s lent az ország

Csal a kü Ami a külfö ma legfeljebb miután a külfö semmi jóval ne nevezett Young lyeket a Nemeze legutóbb is hus földi. tőzsdéken között még a vevetségi kölcsön csegetet sok rem pedig a gazdasá jának egy újab szomorubb fázis

D. R. Joanite niszter most té földi újáról. Joa dolgozott ki, a nemzeti parasztnek. Joanitescu hogy amióta uralomra jött taktus a kormá musa között. A szünet létezőn adón a pártvezet Elsősorban ez v a kormányt tevő dig a pártprogra ték. Joanitescu nek tartja a kor vezését és a párt be való benső nek látja végül zási metódusok sát.

Jorga audiencián volt a királynál és az audiencia után kijelentette:

„Nincs más megoldás, mint továbbra is nemzeti-parasztpárti kormány”

A kormánynek külföldi kölcsönt kellene felvenni — de nem lehet

Bratianu Georghe lesujtó kritikája — Bratianu Vintiláról

Bucuresti—Bukarest, szeptember 27. (Az Uj Kelet tudósítójától). Jorga professzor, akit esütörtökön kétórás audiencián fogadott Károly király, feltűnést keltő nyilatkozatot adott a Curentul munkatársa előtt a politikai helyzetről. Jorga kijelentette, hogy nincs más megoldás, minthogy a nemzeti parasztpárti kormány vezesse tovább az ügyeket Maniuval, vagy nélküle. Az adott helyzetben aktuális feladatok elvégzésére nem lehet más kormányt találni. A Maniu-kormány azonban véres áldozatokat kell hoznia a költségvetés redukálása terén, ezenkívül pedig külföldi kölcsönt kell szereznie. Ez a két feladat hárul most a jelenlegi kormányra és a jelenlegi parlamentre, amelynek feloszlását az uralkodó nem kívánja. A nemzeti parasztpártnak azonban meg kell oldania a párton belül dúló egyenlenségeket is.

Helyén marad a kormány

Miután Jorga nyilván az uralkodónál tett látogatásának hatása alatt tette meg kijelentéseit, ezek politikai körökben nagy feltűnést keltettek és élénk kommentálás tárgyát képezik. Az Adevéru Jorga nyilatkozatát kommentálva megállapítja, hogy a Maniu-kormány helyén fog maradni, miután a korona és a parlament támogatását és bizalmát élvezi. A feladatok azonban, amelyek a kormányra várnak, rendkívül nehezek. Mindenekelőtt is redukálni kell a költségvetést és végre kell hajtani azt a 35 pontból álló programot, amelyet a megtakarításokkal kapcsolatosan a pénzügyminisztérium kidolgozott. Kétségtelen, hogy e program alkalmazása eleven husba fog vágni és valósággal forradalmi változásokat jelent az állami gazdálkodás eddigi rendszereivel szemben. Bizonyos az is, hogy a költségvetés redukálása újabb súlyos szenvedéseket jelent az ország számára.

Csak elvben lehetne lekötni a külföldi kölcsönt

Ami a külföldi kölcsönt illeti, ezt ma legfeljebb elvben lehetne lekötni, miután a külföldi pénzpiac helyzete semmi jóval nem kecséget. Az ugynevezett Young-kölcsön papírjai, amelyek a Nemzetközi Bank garantált, legutóbb is husz ponttal estek a külföldi tőzsdéken. Ilyen körülmények között még a Titulescu-féle népszövetségi kölcsön megvalósítása sem kecséget sok reménységgel. Az országra pedig a gazdasági depresszió kálváriájának egy újabb és az eddigieknél is szomorubb fázisa vár.

Joanitescu memoranduma a kormány átszervezéséről

D. R. Joanitescu volt belügyi alminiszter most tért haza hosszabb külföldi újáról. Joanitescu manifestumot dolgozott ki, amelyet megküldött a nemzeti parasztpárt összes képviselőinek. Joanitescu arról panaszkodik, hogy amióta a nemzeti parasztpárt uralomra jött megszűnt minden kontaktus a kormány és a párt organizációja között. A párt mint olyan megszűnt létezni abban a pillanatban, midőn a pártvezetők miniszterek lettek. Elsősorban ez volt az oka annak, hogy a kormányt tevékenységében nem mindig a pártprogram irányelvei vezérelték. Joanitescu éppen ezért szükségesnek tartja a kormány gyökeres átszervezését és a pártnak a kormány életében való benső bevonását. Szükségesnek látja végül a jelenlegi kormányzati metódusok teljes megváltoztatását.

Bucuresti—Bukarest, szeptember 27. A Curentul legújabb számában Bratianu Györgynek egy nyilatkozatát közli, aki a liberális manifestum alkalmából gyakorol éles kritikát Bratianu Vintila fölött. — Az újnak nevezett liberális programban — mondotta Bratianu György — a kifejezések újak, a lényeg azonban a régi. Valamelyes változás azonban mégis történt. A liberális párt régi vezetősége eddig kétértelmű magatartást tanusított az ország uralkodójával szemben. Most, miután hűséget esküdtek a „korona viselőjének” — és nem Károly királynak — sikerült ehhez a kétértelműséghez még egy sértő tónust is ozzáadni. A liberális manifestum csak megállapításokat és pretenciákat tartalmaz egyébként, de nem megoldásokat, — ezenfelül pedig feltételezi, hogy a közvé-

lemény teljesen elveszítette emlékező-képességét. Ha példának okáért azt mondják, hogy a „Banca Nationalat vissza kell adni normális hivatásának” senki sem fogja-e kérdezni, hogy ki távolította el a normális hivatásától. Ahelyett, hogy a Banca Nationala megmaradt volna a bankjegyforgalom és a visszleszámitolási kamatláb szabályozójának szerepében, kényszerítették a jegybankot arra, hogy pénzével különböző speciális hitelintézeteket teremtsen, amelyeknek tárgaja teljesen immobilizálódott, jelentős veszteségeket idézve elő. Ahelyett, hogy „a súlyos és normális kamatok” leszállításáról beszéljenek, azt kellett volna programba venni, hogy a régi vezetőség által irányított bankok szállítsák le mértéktelen étvágyukat. — A külföldi tőkével kapcsolatosan nem lát semmilyen változást a liberá-

A pénzügyminiszter elrendelte, hogy iskolai bizonyítványt csak azok a tanulók kaphatnak, akiknek szülei kifizették az adót

Bucuresti—Bukarest, szeptember 27. (Az Uj Kelet tudósítójától). A pénzügyminisztérium ma délelőtt rendeletet adott ki, amelyben utasítja a közoktatásügyi hatóságokat, hogy iskolai bizonyítványokat csakis olyan gyermekeknek állíthatnak ki, akiknek szülei adókönyveikkel igazolják, hogy az elmúlt hónapra eleget tettek az állammal szembeni kötelezéseknek. Bukaresti lapok élesen támadják a rendelkezést, amelyet törvénytelennek mondanak és hivatkoznak arra, hogy a törvény parlamenti tárgyalása alkalmával egy olyan értelmű módosítást fogadtak el, amely szerint iskolai és anyakönyvvezetői bizonyítványok adókönyv felmutatása nélkül is kiadhatók.

A pénzügyminisztérium egy másik rendeletében a gabonaszesz illetékét fokonként 240, a borszesz és a cukka illetékét pedig 13 lejben állapítja meg.

Egyidejűleg a pénzügyminisztérium utasítja a pénzügyigazgatóságokat, hogy október 5-ig pontosan állapítsák meg az egyes szeszgyáraknak az állammal szemben fennálló adóhátralékait és azt, hogy a szeszgyárak milyen mértékben vettek igénybe hitelt az államtól. Ezek a szeszgyárak utasíthatók arra, hogy hátralékaikat legkésőbb november elsejéig fizessék be.

A német delegátus nem hajlandó megszavazni a leszerelési javaslatot, ha nem tüzik ki a leszerelési világkonferencia pontos dátumát

Háromszor határozták el, de egyszer sem hívták egybe a leszerelési világkonferenciát A népszövetségi főtisztviselők alkalmazása élethosszigan szól

Genf, szeptember 27. A kisantant külügyminiszterei és a delegációk többi tagjai ma együttes értekezletet tartottak, amelyen a népszövetségi ülészakon napirendre került kérdésekben beállott fordulatokat vitatták meg és egyetemes fellépést tárgyaltak meg. A költségvetési főbizottság ülésén elhatározták, hogy a népszövetségi főtisztviselők alkalmaztatása élethossziganra szól és a többieket ezentul hét évre fogják szerződíteni. A leszerelési főbizottság mai ülésén megszövegezték a határozatot és az előadói jelentést. Elfogadásuk előtt Bernsdorff német delegátus felszólalt s kijelentette, hogy tartózkodni fog a szavazástól, ha a főbizottság nem tűz ki pontos és határozott dátumot a leszerelési világerkekezlet összeülésére. Hivatkozott arra, hogy már három ízben előfordult, hogy a főbizottság kívánatosnak tartotta a világerkekezlet mielőbbi összehívását s ennek ellenére ez irányban semmi sem történt. A német javaslatot Kína, Paraguay, Hollandia, Ausztria és Magyarország delegátusai támo-

gatták. A norvég fődelegátus közvetítő javaslatot tett, mely szerint a főbizottság vétesse fel az előadói jelentésbe, hogy szükségesnek tartja a jövő év vége előtti időpontra a leszerelési világerkekezlet összehívását. Ezt a formulát a főbizottság összes tagjai egyhangulag elfogadták. Genf, szeptember 27. Sir Erik Drummond népszövetségi főtábornok a januári népszövetségi tanácsi ülészakon nem vesz részt, mert Uruguay meghívására Montevideóba utazik, ahol az államalapítás jubileumi ünnepségein jelenik meg. Drummond megbízást kapott a többi délamerikai fővárosok meglátogatására is. Genf, szeptember 27. Henderson angol külügyminiszter tegnap elutazott Genfből, hogy résztvegyen a birodalmi konferencia előkészítésében. Henderson elutazása előtt felkereste Briandt, Scialoját és Curtiust s velük hosszasan tárgyalt. Brianddal és Scialojával Henderson főként a francia-olasz tengerészeti kérdésekről folytatott megbeszélést.

Curtius német birodalmi külügyminiszter a jövő hétre halasztotta el bádeni, illetve berlini útját, mert tovább akarja folytatni megbeszéléseit Brianddal.

Szörmevásárlás bízalom dolga!

Jó hírnévnek örvendő szücsüzletemet szakképzettségemnek köszönhetem

Minden vevőnek érdeke, hogy csak szakképzett szücsnél vásároljon

Nagy József szücsmester

Cluj, Piata Unirii 10 szám

Szörmeudvar!!! Fióküzlet nincs!

Fűtés

nagy térfogatu helyiségek, (templomok műhelyek, mozik, gyűléstermek) irodák, üzletek részé e egyharmad költséggel. — Díjmentes felvilágosítást ad

MARKÓ V. okl. mérnök CLUJ, STR. N. IORGA 11 Telefon 453

Foglalkozás szeltem, irészközöket, ot árusítanak az el házának Vanrakban viszik vá és ebből keresik ellátásukat. Arra, tehessen keresetülhet sor. Az ellagyjából így fest: (42 lej). A majozör annyi és csak rok háztartásában amelynek sulya ül (14 lej), egy l liter petróleum, nán való főzésnél a cukor kilója 32 argonya 7 cent. A res szobákból álítésre berendezve, ül hideg.

A földművelés alig foglalkoznak ok, legfeljebb a alálnak alkalma sokszáz kilométól és annyi ener. az emberek hetnégy évi munka nek az eke mellől, sok a legkülönbö e a béréket, ugy, dog, ha ép bőrrel aról. Egy időben ak alkalmazást a z a szükös kereset

riók ügyes-bajos hivatva intézni, yanis európai és k fenn nehéz pénzenekből csak a sznuk, a bevánuságuk van az rt állást nem köz kája a nagy apák, ki kapott lelamelyik beván a baját, akkor sikhöz küldi, ha hallgatja, akkor a bevándorlónak volna otthon is, már nem Eldoselő durva, kibirvándorlók éppen egezek meg egy ben pontról pont zsidósággal a A zsidó nyomor z utóbbi időben, mentek az udva a szemétladába magolt ételhulla an ugyan népa, de ez messze n silány ebédet, a villamos árakapni a város

ra rosszabbodik z is Monteviedó egy, ugy, hogy a edukálták. Nők anyosságához fél nyomor követban napról napablások. Ezek a nak természetez uralmon lévő nségei a kort a állapotokért kár puccs útján Ebben az esetmeg súlyosabb sok programjakereskedelem elkapnak iparjogyon mérsékelt

ak segíteni ma z inenn hat órásbe, ahová 18 bárki eljuthat. meg rosszabb és annyi pénz fő visszatöbített. gazdasági depmészetesen elég p pénzt, hogy az siet vissza. Beszarabiá-

AUTÓSZE- ÉRTE A 156 GASTYANT. nemrég Ames török. Zaaro autószerencsét lemi kort ért szállították.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemese erdeji és banskai zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jánbor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
Cikkünk utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— A NORVÉG KIRÁLY KIHALLGATÁSON FOGADTA SEYPEL VOLT KANCELLÁRT. Oslóból jelentik, hogy Sypelet a norvég király kihallgatáson fogadta és a norvég kormány tisztelőre fogadást rendezett.

— A LEMONDOTT IZMED PASA ISMÉT MEGBIZÁST KAPOTT A TÖRÖK KORMÁNY MEGALAKÍTÁSÁRA. Londonból jelentik: A Press Association jelentő Angorából, hogy Musztafa Kemal ma kihallgatáson fogadta Fethy beyt s utána Izmed pasa leköszönt miniszterelnököt újra megbizta a kormány megalakításával.

— Saját magának szerez örömet, ha még ma rendel egy sorsjegyet a népszerű Fritz Dörge banknál, Wien, I. Kertner-Strasse 43—49. Fizetés vétel után.

— Vasárnap avatják Zádor Benő sírkövét. A régi neológ temetőben vasárnap délelőtt féltizenkettőkor fogják avatni Zádor Benő sírmlékét. Zádor Benő emléke sokáig fog élni közöttünk. Egész nemzedékeket nevelt tisztességre, a tudás és az élet nemesebb javainak megbeszülésére, zsidó hitre, zsidó kitarásra és szorgalomra. Tavaly július 24-én hunyta le örök álmokra szeméit. Hitvese alig egy évvel élte túl ezt a pótolhatatlan csapást és ez év május végén követte őt a halálba. A sírköve avatásán bizonyára meg fognak jelenni mind azok, akik ennek a nemes embernek tanítását, életvitelét, jószágát és tisztult világszemléletét örökölték.

— SZAZEZER LEJES BETÖRÉS KOLOZSVÁRON. Petrescu pénzügyi vezérfelügyelő ma éjjel jelentést tett az inspekciós rendőrtisztelnél, hogy lakásáról eltűnt egy antik karkötő, egy drágakövekkel kirakott kereszt és mellű, összesen 100 ezer lej értékben. Közlebbi felvilágosításokat nem tud adni. A rendőrség megindította a nyomozást.

A vese, hólyag, epe és gyomorbántalmak egyetlen és biztos gyógyszere a híres

PAPTAMASI
LITHYNIA

GYOGYVIZ GYOGYIT!
ÜDIT! Kapható mindenütt
Főlerakat: Clujon, GOLDMANN IZSAK
Piața Mihai Viteaz 15

— Amikor az angol királynő lakájokkal táncol. Londonból jelentik: Az angol királynő és királynő a skóciai Balmoral Castleban megtartotta azt a hagyományos bált, amelyet évente a királyi szolgálatban álló személyzet számára rendeznek. Ez ősrégi szokás az angol uralkodó családban. Modern táncokat ezen a bálon nem szabad lejteni. A királynő most is szorgalmasan táncolt a komornyikokkal és lakájokkal.

— Gyógyító ereje van a levegőnek. Frankfurtból jelentik: A lütti kongresszuson Dessauer tanár érdekes felfedezésről számolt be. A tanárnak sikerült az atmoszférában egy eddig ismeretlen tényezőre ráakadni, amelynek gyógyító ereje van. A gyógyító hatást egy gép segítségével próbálták ki, amelyet a tanár konstruált. Hír szerint ezzel az új eljárással számtalan esetben megszüntették a fejfájást, a fáradtságot, azonkívül a reuma gyógyítása terén is kedvező eredményeket értek el.

Hajfestés

KOMOL párizsi hajfestőszer 18 természetes színárnyalatban létezik. Ezzel őszülő haját 15 perc alatt a legnagyobb biztonsággal az eredeti színére festheti vissza. Kérje a „KOMOL“-t az Ön fodrászánál. Vezérképviselő: ORADEA, Str. Delavrancea 28. I., ahonnan díjtalan prospektust kaphat.

Hivatalosan is végetért a román-görög vámháború

Október 1-én életbeléptetik a román-francia kereskedelmi szerződést

Bucuresti—Bukarest, szeptember 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap délelőtt dr. Ernest Ene ipar- és kereskedelmiügyi államtitkár beható megbeszélést folytatott Aurel John Popescu párizsi román kereskedelmi attaséval. Tudvalevő ugyanis, hogy Románia és Franciaország között a közelmúlt hetekben kereskedelmi szerződés jött létre, amelyet Franciaország már szeptember 15-én életbeléptetett, viszont Románia részéről bizonyos technikai akadályok merültek fel az egyezmény alkalmazása tekintetében. A megbeszélésen azokról a kérdésekről volt szó, amelyek a keresked-

mi szerződésnek Románia részéről október elsejére tervezett életbeléptetésével vannak kapcsolatban.

Atheni jelentés szerint Románia görögországi ügyvivője közölte a görög külügyminisztériummal, hogy kormánya részéről megkapta a felhatalmazást a Románia és Görögország között elvben létrejött ideiglenes kereskedelmi pótegyezmény aláírására. Ezzel a ténnyel a román-görög vámháború hivatalosan is befejezett nyert és rövidesen megkezdődnek a két ország között a rendszeres kereskedelmi szerződések megkötésére vonatkozó tárgyalások.

— Ebben az időjárásban van az ember a légzőszervek megbetegedésének leginkább kitéve. Ki naponta egy néhány Panflavin pasztillát vesz be, az könnyen elkerülheti a fertőzést.

— HALÁLOS KARAMBOL SZEMÉLYVONAT ÉS LUXUSAUTÓ KÖZÖTT. Bécsből jelentik: Zell am See és Bruckfuss között a 1116-os számú személyvonat elütötte Ludwig Moser bécsi műszaki főiskolai tanár autóját. A tanár felesége nyomban, a professzor félórával a szerencsétlenség után meghaltak. A vizsgálat megállapította, hogy Moser nem vette figyelembe a tilosra állított fényjelzést s ez volt oka a katasztrófának.

Ikarus az ágyban...

Ismerik a kardnyelő esetét, akinek gombostű jutott a garatjába és ebbe majd hogy belepusztult. Ismerik a távugró esetét, aki egy cseresznyemagon siklott ki és eltörte sincsontját és nyilván emlékeznek még Tisza István esetére. Tisza akkor miniszterelnök volt, egy nagy ország hatalmas ura, akinek módjában lett volna a közlekedési alkalmatlanságok légióját igénybe venni. De ő Gesztről vonaton akart eljutni Váradra. A vonat már elindult, de a kormányelnök kedvéért visszarendelték. Őt perenyi kérését jelentett ez, amit a vonatvezető Váradig behozott. És mégis ezen bukott meg Tisza István első miniszterelnöksége. Az ellenzék ugyanis addig támogatta a hatalommal való visszaélés miatt, amíg vissza nem lépett.

Ilyen esetek tolnak az ember emlékezetébe, amikor olvassa ezt a csikágói szenzációt:

Al Wilson légi akrobata, aki vakmerő artistamutatványai révén nagy népszerűsége tett szert amerikaszerzte s aki 1911-ben készült repülőgéppel leszállás nélküli Csikágó—Los Angeles közötti repülőútra, éjjel kiesett az ágyából és súlyos természetű gerincsérülést szenvedett.

Tragikomikus eset, bizony ennek az Al Wilsonnak az esete. Mert nevetni kell, hogy egy ilyen nagy vállalkozás előtt olyan nyugodtan aludt és sírni kell, hogy nem a fellegekől zuhant alá a halhatatlanságba. Furcsa esete egy modern Ikarusnak.

— Beranger születésének százötvenéves jubileuma. Ez az esztendő a jubileumok éve. Néhány nap múlva ünnepli meg Franciaország Beranger Piere Jean, a híres szabadelvű költő születésének százötvenedik jubileumát. Az 1820-as években megjelenő dalgyjüteményeért Berangernek sok üdöztést kellett kiállni, azonban ezek az üdöztések felé irányították a kortársak figyelmét, verseit több európai nyelvre lefordították és Petőfi is igen sok versét fordította magyarra.

— Vakmerő rablás csikágói mintára — Londonban. Londonból jelentik: Egészen csikágói mintára vakmerő rablás játszódott le tegnap Londonban. A Barking állomáson két hivatalnok a napközben bevett pénzt számlálta össze, amikor egyszerre három álarcos bandita rontott be a szobába és revolvert szegezve kényszerítették a hivatalnokokat, hogy adják át a pénzt. A pénz birtokában leteperték a hivatalnokokat, betörték szájukat, összekötötték őket, majd nyomtalanul eltűntek.

Komor András nagy zsidó regénye: Fischmann S. utóda. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában. Ára 190 lej.

Az „UNICUM“ önbortváló pengék és bortvák jobb Kaphatók mindenütt

— Rockefeller felépít egy várost. Rockefeller elhatározta, hogy Virginia állam egykori fővárosát, Willamburgot saját költségén restauráltatja, még pedig teljes történelmi hűségben. Williamsburg az amerikai szabadságharc idején főhadiszállása volt a Lafayette és Rochambeau vezénylete alatt álló francia segédseregeknek. A washingtoni francia követséget felkérték, hogy a történelmi restauráláshoz szükséges okiratokat Franciaországból szerezzék be.

— Orvosi hír. Dr. Szinetár László, a Lengyel-szanatórium röntgenológusa rendel tüdőbetegeknek, mesterséges légmell kezelést. Délelőtt 10—11-ig, délután 3—5-ig. Calea Regele Ferdinand 30. I. em., Széki-palota.

— Tiltott műtét következtében vérmérgezés folytán meghalt egy fiatal leány Budapesten. Budapestről jelentik: Néhány nappal ezelőtt a Bakács téri szülészeti klinikára rendkívül súlyos állapotban egy fiatal lányt szállítottak be, aki az egyik nyári étterem alkalmazottja volt. Az orvosok azonnal megállapították, hogy a fiatal lányon tiltott műtétet hajtottak végre és hogy a szerencsétlen nőn vérmérgezés tünete mutatkoznak. A leány elmondotta, hogy anyai öröme előtt állott, de miután nem tudott vélegényével megesküdni, egy ismerőse ajánlatára az Ostrom uca 32 számú házban lakó dr. Kone Károly orvoshoz fordult, aki megfelelő honorárium ellenében végrehajtotta a műtétet, amely után a leány nagyon rosszul lett. Kone nyolc napig kezelte, azután többé nem jelentkezett. Hozzá tartozói ekkor más orvost hívtak, aki a leány veszélyes állapotát látva, nyomban beszállította a szülészeti klinikára, a leány azonban már nem tudtak segíteni és szerdán vérmérgezésben meghalt. A rendőrség esütőrtök délelőtt beidézte Kone Károly orvost, aki tagadta, hogy végrehajtotta volna a tiltott műtétet, a nyomozás adatai alapján azonban a rendőrség dr. Kone Károlyt letartóztatta és átkísérte az ügyészség fogházába.

Panflavin
fiatal, öregot védi,
torokfájás, fertőzés
nem éri

Övd gyermekedet meghűléstől és fertőző betegségektől Adj nekik **Panflavin pasztillákat**, melyek teljesen ártalmatlanok, jó ízűek és igen kedvezőek

Minden gyógyszerárban és drogeriában kaphatók.

— Sirkőavatás. Folyó hó 28-án, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz az új zsidó temetőben néhai Klein Gyuláné sirkővének avatása.

— Orvosi hír. Dr. Goldenberg Pál, ideggyógyász, szanatóriumi főorvos külföldi tanulmányutjáról és a szakkongresszusról hazaérkezett és rendelkezéseit ismét megkezdte Cal. Regele Ferdinand (volt Ferenc József ut) 46.

— Ideges embereknek és lelkibetegeknek az enyhe természetes Ferenc József keserűvíz jó emésztést, tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Világhírű ideg-orvosok véleménye alapján a Ferenc József víz használata az agy és a gerincvelő súlyos megbetegedésénél is kiválóan ajánlható. A Ferenc József keserűvíz kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben.

— AVÁROSI ÉS FALUSI DOLGOZÓK BLOKKJÁNAK ÍTELTE ODA A MAROSVÁSÁRHELYI ÁLLANDÓ VALASZTMÁNY HARMADIK HELYÉT A KOLOZSVÁRI REVIZIÓS BIZOTTSÁG. Marosvásárhelyről jelentő tudósítónk: A város politikai köreiből nagy megdöbbenést kelt a kolozsvári tartományi igazgatóság mellett működő reviziós bizottság régóta várt döntése, annak a fellebbezésnek az ügyében, amelyet a városi és falusi dolgozók blokkjának a tanács tagjai dr. Ferenczy Zsigmond volt magyarpartii főtitkár állandó bizottsági tagsága ellen beadtak. A reviziós bizottság helyt adott a munkások fellebbezési érveinek és Ferenczy dr. állandó választmányi tagságát semmisenek mondta ki s a delegátia permanenta harmadik tagsági helyét a dolgozók blokkjának ítélte oda. E határozat értelmében Ferenczy dr. helyett az állandó választmány tagja Simó Géza munkásvezető lesz. A magyar part és a kormánypart tagozatai ezzel kapcsolatban elhatározták, hogy a központi reviziós bizottságnál megfellebbezik a kolozsvári döntést s mindent elkövetnek, hogy mégis a paktumos listán megválasztott Ferenczy Zsigmond dr. legyen az állandó választmány harmadik tagja. Egyébként a városi tanács ülését rövidesen összehívják és megejtik a polgármester-választást. Polgármester minden valószínűség szerint Pantea János dr. helyettes polgármester pedig a paktum értelmében Radó Sándor magyarpartii tanács tag lesz.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKÉRE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Hotel Luvru
Bucuresti, Strada Carol No. 4.
(a központi postával szemben.)

Szép világos szobák 100 lejtől feljebb. Fürdő rendelkezésre. Hónapos szobák nagyon olcsó árban. Utazó urak kedvezményben részesülnek.

Hol a boldogság mostanában?
Felszegi flekken-otthonában!
Vargabéles, bufelejtő borok,
Ettől üdül gyomor, torok!

Calea Reg. Ferdinand 70 -- Bog-sza étterem

Masaryk fogja a jog
ZSO

Kötetlen program: reszus, munk

Pozsony, szeptember 27-én ködített joghoz utóbbi évek folyóment keresztil, megnyilvánul a Ezek az átmenet hatás nélkül a törvényekre sem

Néhány nap Pozsonyban ül a venszkoji jogászok nemzetközi jogászok hatalmát óriási munkaprogram van a jognak, s amellyel a kongresszumi reformok szintje elemi erővel ramban olyan zunk, melyekre még csak gondolni, nincsenek abszonckése minden ez a kritika tárgge kezeskedik a nak személyiség Masaryk elnök. nemcsak hogy a kongresszusra, a nőség szerint a tanácskozási rendkívüli jelentésszerűsége nem földi állam delegálni, belföldön tagok által javadon bizonyos vvényhozásban. munkarendje is szerű, amennyi munka már hódult a kongresszunk módjában benyújtani, amilféle előre meghalt kötelező értekezésszerűen kat kinyomattal mennyi résztvevők megjegyzése resszuson, már goknak kell a jlag állást foglalvita nélkül szavelfogadott reformvagy elveti azok

Igy az egész mot kitiünően feccára annak, honyem kevesebb, külföldi résztvevő A külföldi vend Ausztriából, Jugból, Bulgáriából, Franciaországból, Belgiumból, pánból jönnek. di kamara dele Kay képviseli. Minden olyan hület is képviseli melyek valami a joggyakorlatok állami hivatalok a nem-jogász résromszázan lesznek

Módunkban a kongresszus asztvaslatok főbbjeiszen radikális, vannak. Ma, amikor a érintkezését a számtalanszor ügyekben egésze fel az elsőfoku adatokat a régi ben a fellebbezt tekintetbe, hossz volt szükség a tására, míg most foglalkozni a ko az új adatokat mvegye tekintetbe lumbus tojása, n

Megn ujon

2513 delegátus Masaryk elnök aktiv részvétele mellett fogja a jog legsürgősebb reformjait megállapítani a pozsonyi nemzetközi jogászkongresszuson

Kötetlen program és radikális reformjavaslatok jellemzik a kongresszus munkáját. „Egyszerűsíteni, humanizálni, demokratizálni...”

Pozsony, szeptember 27. Az életnek a kodifikált joghoz való viszonya a legutóbbi évek folyamán óriási változások ment keresztül, ami lépten-nyomon megnyilvánul a bírósági praxisban is. Ezek az átmenetek nem maradhattak hatás nélkül a jogra és az azt biztosító törvényekre sem.

Néhány nap múlva, október 11-én, Pozsonyban ül össze ugyanis a szlovén jogászegyesület által rendezett nemzetközi jogreform kongresszus, amelynek hatalmas méreteihez arányos, óriási munkaprogramja is van. Alig van a jognak, sőt az életnek olyan ága, amelyre a kongresszus ne foglalkozna, a reformok szükségességének tudata szinte elemi erővel tör elő most, a programban olyan javaslatokkal találkozunk, melyekre 10-15 évvel ezelőtt még csak gondolni sem mert volna senki, nincsenek abszolút értékek, a kritika bonckése mindenhez hozzányúl és hogy ez a kritika tárgyilagosa lesz, arról eléggé kezeskedik a kongresszus protektorának személyisége, aki nem más, mint Masaryk elnök. A köztársaság elnöke nemcsak hogy személyesen látogat el a kongresszusra, hanem minden valószínűség szerint aktív részt is fog venni a tanácskozásokban, aminek egészen rendkívüli jelentősége van, mert a kongresszuson nem kevesebb, mint 12 külföldi állam delegátusai is részt fognak venni, belföldön pedig a kongresszusi tagok által javasolt reformoknak minden bizonnyal visszhangja lesz a törvényhozásban. Maga a kongresszus munkarendje is nagyon érdekes és egyszerű, amennyiben a tulajdonképpeni munka már hónapokkal ezelőtt megindult a kongresszus minden résztvevőjének módjában volt olyan javaslatokat benyújtani, amilyent csak akart, semmi féle előre meghatározott program nem volt kötelező ebben a tekintetben. Az értekezésszerűen kidolgozott javaslatokat kinyomatták és megküldték valamennyi résztvevőnek, ezek visszaküldték megjegyzéseiket és most, a kongresszuson, már csak az egyes bizottságoknak kell a javaslatokra vonatkozólag állást foglalniuk, a plénum pedig vita nélkül szavaz a bizottságok által elfogadott reformokról, vagy elfogadja, vagy elveti azokat.

Igy az egész óriási anyagkomplexumot kitűnően fel lehetett dolgozni, dacára annak, hogy a kongresszusnak nem kevesebb, mint 2400 belföldi és 113 külföldi résztvevője lesz, köztük 340 nő. A külföldi vendégek Németországból, Ausztriából, Jugoszláviából, Romániából, Bulgáriából, Lengyelországból, Franciaországból, Svájcban, Hollandiából, Belgiumból, Görögországból és Japánból jönnek. Japán a tokiói ügyvédi kamara delegátusa, dr. Ryo Saku Kay képviseli. Nem csupán jogászok. Minden olyan hivatal, testület és egyesület is képviselve lesz a kongresszuson, melynek valamilyen vonatkozása van a joggyakorlathoz, így többek között az állami hivatalok és a városok is. Ezek a nem-jogász résztvevők körülbelül háromszázan lesznek.

Módunkban van már most közölni a kongresszus asztalára kerülő reformjavaslatok főbbjeit, amelyek között egészen radikális, újszerű indítványok vannak. Ma, amikor a technika az emberek érintkezését annyira megkönnyítette, számtalanszor előfordul, hogy bűnügyekben egészen új adatok merülnek fel az elsőfokú ítélet után, de az új adatokat a régi perrendtartás értelmében a fellebbezési fórum nem vehette tekintetbe, hosszú, perújító eljárásra volt szükség a téves ítélet megváltoztatására, míg most azzal a javaslattal foglalkozni a kongresszus, hogy ezeket az új adatokat már a fellebbezési fórum vegye tekintetbe. Egyszerű, mint a Kolumbusz tojása, mégis hány emberi sors

sinyli meg nap-nap után a régi copfot... Ezzel kapcsolatban lehet megemlíteni, hogy az egyesbíró hatáskörének kiterjesztésével is foglalkozik majd a kongresszus, aminek célja szintén a bírásokodás leegyszerűsítése, hiszen ma az eljárás oly hosszadalmas, hogy sok esetben egészen illuzórikus a jog és a törvény.

A szexuális élet modernizálódása által előállt követelményeknek akar eleget tenni a válpörök megreformálása a nagyon elharapózott bulvársajtó ellen irányul a sajtó által elkövetett rágalmazást és becsületsértést megtorló törvények reformja. Szó lesz az esküdt-bírásokodás reformjáról és a fiatalok bírásokodás megjavításáról, modernizálásáról.

Könnyen elképzelhető, hogy micsoda óriási problémakomplexumokat ölel fel ezeknek a röviden felsorolt pontoknak mindegyike és hogy milyen nagy hatással lesznek a döntések egész életünkre még akkor is, ha a reformoknak csak egy részét iktatják is majd törvénybe. A pénz, a tőke szerepe is változóban van, más kezd lenni a helyzet ebben a

tekintetben is, mint azelőtt volt, amit maga a kongresszus is elismer, amikor a részvényjog reformjáról szóló érdekes javaslattal foglalkozni.

A technika haladásával függ össze, hogy szükségessé vált a rádió terén is a szerzői jogvédelem, de az egyik legérdekesebb javaslat mégis csak az, amely a hatóságok télenése ellen való jogvédelemmel foglalkozik. Kérdés persze, hogy nem az adminisztrativa egyszerűsítése volna-e praktikusabb, mint az, hogy a jövőben perrel élhessünk aktáink hevertetése és vándoroltatása ellen... De a probléma így is nagyon érdekes.

KÖZGAZDASÁG

Négy fontos újítást tud megvalósítani a CFR reorganizációs programja, anélkül, hogy speciális kölcsönt kellene felvenni

Bucuresti—Bukarest, szeptember 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap délután Bukarestbe érkezett Gaston Lerverve, az autonóm államvasutak mellett működő francia technikai szakértő. Lerverve, aki Monge nevű titkárával együtt jött Romániába, megérkezése után felkereste Stan Vidrighin vasuti vezérigazgatót, hogy a CFR jelenlegi helyzetéről informálódjék. A két francia szakértőnek az a megbízatása, hogy jelentést készítsen a vasutak a legutóbbi hat hónapban kifejtett tevékenységéről, amelyet a kormány és a stabilizációs kölesönben résztvevő külföldi pénzeszoport elé fog terjeszteni.

Kiszivárgott hírek szerint a közlekedési minisztérium egy új reorganizációs és beruházási tervet szeretne megvalósítani, amely a francia szakértő elé terjeszteni, amelynek megvalósítását haladéktalanul szükségesnek tartja. Ennek a munkaprogramnak a következő négy pontja van:

1. A cämpina—brassói vonal azonnali elektrifikálása.

2. Közvetlen vasutvonal építése Pitesti és Râmnicul Valcea között.

3. A szárnyvonalakon motoros vonatokat akarnak beállítani csökkentett utasforgalommal.

4. A tehervonatoknak automata-fékekkel való ellátása.

Ezt a programot meg lehetne valósítani anélkül, hogy speciális kölcsönt kellene felvenni a CFR-nek.

Lerverve október 10-ig marad Romániában és azután visszatér Párizsba.

Engedélyezték a whisky behozatalát. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium közölte a vámhivatalokkal, hogy megengedi a whisky és gin elnevezésű szeszitalok behozatalát. A behozatalra kerülő említett italok alkoholtartalma 40 fokon felül is lehet, de csak zárt palackokban jöhetnek az országba. A higitási kötelezettség ezekre az italokra tehát nem vonatkozik.

A kandirozott importcukor fogyasztási illetéke. A pénzügyminisztérium körrendeletben értesítette a vámhivatalokat, hogy a külföldről behozott ugynevezett kandel-cukor után is csak tíz lej fogyasztási illetéket szedhetnek kilónként. Eddig ugyanis ezt a cukrot magasabb illetékekkel sújtották. A minisztérium megállapítja, hogy a kandel-cukor tulajdonképpen ugyancsak egyszerű cukor, nem pedig cukorból perfekcionált készítmény és így az importnál nem lehet magasabb illetéket szedni utána, mint a rendes cukor után.

Elvben elfogadták a kolozsvári Dibela-gyár kényszeregyezségét. A kolozsvári törvényszék cégbírósa szombaton délelőtt foglalkozott a Dibela kötött-szövöttgyár kényszeregyezségével. A kérésnek a bíróság elvben helyt adott és a vállalat vagyoni helyzetének, valamint a bemutatott mérlegnek felülvizsgálására Decusara bírót delegálta. A hitelezők részéről a kolozsvári Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt., a temesvári Gyapjuipar Rt. és a bécsi Lahusen et Co. cég kaptak hasonló megbízást. — Ugyancsak ma délelőtt foglalkozott a kolozsvári cégbírósa a Babos és Társa vasnagykereskedés kényszeregyezségével is, de ebben az ügyben a döntést hétfőre halasztotta.

Kisajátított földért nem lehet földdel kártalanítani. A nagyváradi tábla előtt Oláh Sándor örökösei keresetet indítottak még négy évvel ezelőtt, hogy a kisajátított birtokukért megfelelő összegű megváltási árat állapítsanak meg. A bíróság úgy döntött,

hogy a kisajátított terület ellenében az állam kétszerakkora területtel kártalanítja a tulajdonokat az ugynevezett állami rezervából. A földművelésügyi minisztérium megfeleltetett a döntést, azon a címen, hogy a nagyváradi tábla figyelmen kívül hagyta az erdélyi agrárreform 51-ik szakaszát, amelynek alapján a bíróságnak nem lett volna joga az államot arra kötelezni, hogy az elvett földért ugyancsak földet adjon a kisajátítottaknak. A minisztérium álláspontja szerint a táblának készpénzben kellett volna megállapítania a kisajátított föld árát. A semmitőszék egyesített tanácsa helyt adott a minisztérium fellebbezésének, megsemmisítette a nagyváradi tábla döntését és elrendelte, hogy az ügyet tűzze ismét tárgyalásra.

Miért szilárd a devizapiac? Néhány nap óta a belföldi devizapiac feltűnő szilárdságot mutat, ami érthető meglepetést keltett az üzleti világban, mert az exportszezon idején következtet be a külföldi devizaárfolyamok emelkedése. Illetékes helyen kijelentették, hogy a szilárdulási tendenciában nincs semmi természetellenes. Ebben az évben a kukoricatorés korábban kezdődött, mint más években és emiatt a termés értékesítésében bizonyos stagnáció állott be. Ezért nincs elegendő deviza a piacon. A legújabb brailai jelentések szerint azonban ez a helyzet már szűnőfélben van, a gabona-tranzakciókban a piac megelégnékült és a legközelebbi napokban javulás várható a devizaárfolyamok alakulásában is.

Uj cukorgyár épült Romániában. A beszarabiai Balti városában új cukorgyárat építettek, az ugynevezett Kommerz-zucker szisztéma szerint, amelyet most vezettek be elsőnek Romániában. Az új rendszer révén olyan racionális cukortermelés érhető el, hogy a gyártásnál elmarad a melasz nevű melléktermék, ami lényegesen olcsóbbá teszi az előállítás költségeit. Ezzel a rendszerrel Csehszlovákiában több gyár igen szép eredményeket ért el és amennyiben a kísérletként felépített baltii gyárhoz fűzött remények bevalnak, több ilyen szisztémájú cukorgyárat fognak Romániában felállítani. Az új gyár október közepén kezd meg a termelést.

אתרוגים לולבים והדסים מארץ ישראל

Lulávim és Hádásim szintén Palesztinából kizárólag nálam kapható. Elsőrendű áru olcsó árak mellett.

Glasner Simon, Cluj
Str. Tud. Vladimirescu 17.

Megnyilt!!!

HOFFMANN

Megnyilt!!!

Ujjonnan átalakított cipők különlegességek áruháza
Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. Telefón interurban 11-05

Lavin
It, öregel véd, kórház, fertőzés, éri
meghűléstől és...
Adi nekik
Lavin
Hókat,
tartalmatlanok, jó
diveitek
Minden avagy...
szertárban...
gennyan...
kaphatók.

hó 28-án, vasár...
esz az új zsidó
Gyulané sarkó

Goldenberg Pál,
ami főorvos kül...
és a szakkong...
rendeletét is...
gele Ferdinand
46.

és lelkibetegek...
s Ferenc József
tisza fejet és
Világhírű ideg...
óján a Ferenc
z agy és a ge...
gedésénél is ki...
ene József kes...
rtárakban, dro...
tekben.

FALUSI DOL...
AK ITÉLTÉ...
RHELYI AL...
ANY HARMA...
KOLOZSVARI...
SÁG. Marosv...
títónk: A város...
megdöbbenést...
ományi igazga...
revizió bizott...
e, annak a fel...
en, amelyet a...
zók blokkjának...
nezy Zsigmond...
ár állandó bi...
beadtak. A rev...
lott a munkás...
ének és Feren...
mányi tagságát...
i s a delegat...
tagsági helyét...
éltte oda. E...
Ferenczy dr...
asztmány tagja...
tő lesz. A ma...
ypárt tagozata...
tározta, hogy...
zottságnál meg...
döntést s min...
mégis a paktu...
szott Ferenczy...
az állandó vá...
gja. Egyébként...
övidesen össze...
polgármester...
er minden vál...
ntea János dr...
pedig a pak...
sándor magyar...

LET LELKE:
KELETBEN

UVRU
Carol No. 4.
szemben.)

k 100 lejtől
elkezésre. Hó...
on olcsó ár...
dvézményben
ek.

Színház—Mozi

Szombat este az „Ember tragédiájával” ünnepélyesen megnyitja szezonját a Magyar Színház

A Magyar Színház igazgatósága ma tette közzé a megnyitó hét műsorat. Ez első előadás szombat este fél 9 órakor lesz, ünnepélyes keretek között. A magyar drámaírásnak, de egyben a világirodalomnak is egyik legnagyobbstíliú, leghatalmasabb remekműve, az „Ember tragédiája” kerül színre, egészen új beállításban és új betanulásban, modern színpadi elgondolásban. A közönség ebben a reprezentáns darabban fogja megismerni Földényi Lászlót, a színház új hőszereplőjét, aki eddig a budapesti Magyar Színháznak volt ünnepelt színésze. Ő játssza a darabban Ádámot, az Örök embert. Partnere Kaszab Anna lesz, aki most először játssza Éva szerepét. A színház egész együttese fölép egyébként az „Ember tragédiájában”, amelyet négy éve nem játszottak Kolozsváron.

Az ünnepi előadást vasárnap este megismétlik.

Az új tagok közül Nádor Jenő bonviván kedden este mutatkozik be, a „Viktória” főszerepében. Ez a szerep alkalmas arra, hogy az új bonviván minden oldalról megmutathassa képességeit. Partnere Kondor Ibolyka lesz, akinek visszaszerződését Kolozsvárra nagy örömmel fogadták a közönség.

A megnyitó műsor többi darabjai: A fruska, a Csunya lány és Huzd rá cigány, csupa eleven, érdekes újdonság.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Szombaton, október 4-én este fél 9 órakor ünnepi megnyitó előadás: „Az ember tragédiája. (Uj betanulással, új szereposztással, új rendezéssel, Földényi László szerződött tag bemutatkozása. Kaszab Anna fölépésével. Rendes helyárak. Napi bérlet 1. sz. A — Sorozatszám: 5.)

Vasárnap délután fél 3 órakor: Csunya lány. (Operette. Nagyon olcsó mozi-helyárakkal. Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Tompa, Ihász fölépésével. Sorozatszám: 6.)

Vasárnap délután fél 6 órakor: Huzd rá cigány. (Operette. Rendes helyárakkal. Kondor Ibolya, Kaszab Anna, Betegh Bébi, Réthely, Ihász, Tompa fölépésével. Sorozatszám: 7.)

Vasárnap este 9 órakor: Az ember tragédiája. (Napi bérlet 1. szám. B — Sorozatszám: 8.)

Hétfőn este fél 9 órakor: A fruska. (Ujdonság. Napi bérlet 2. sz. A — Sorozatszám: 9.)

Kedden este fél 9 órakor: Viktória. (Operette újdonság. Nádor Jenő szerződött tag bemutatkozása. Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Tompa Béla, Ihász Aladár, Réthely Ödön, Komár Julis fellépésével. Napi bérlet 2. sz. B — Sorozatszám: 10.)

Szerdán este fél 9 órakor: Viktória. (Napi bérlet 3. sz. A — Sorozatszám: 11.)

A Magyar Színház irodájának közleményei

DAL A BOLDOGSÁGRÓL

„Dal a boldogságról” a címe a Magyar Színház új moziműsorának. A „Dal a boldogságról” az évad legbájosabb cselekményű és legszebb zenéjű filmüjdonsága. A főszerepeket játsszák: Evelin Holt, Wilhelm Dieterle, Harald Paulsen és Hans Reimann. „Dal a boldogságról” regényes szerelmi történet 8 felvonásban, csodaszép természeti felvételekkel, pazarul fényes, eddig filmen nem igen látott éjszakai illuminációk és andalítóan szép zenekísérettel feledhetetlen élvezetet nyújt a nézőnek. A film zene- és énekszámait Jean Gilbert, a hírneves francia operettíró szerlette. Gyönyörű 7 énekszám, valamint a legbájosabb kísérelő zene esendül fel a vetítő vásznon. A „Dal a boldogságról” 4 napig lesz műsor, vasárnap, hétfő, kedd és szerdán. Naponként 4 előadásban, ugymint 3, 5, 7 és este 9 órakor. Helyárak valamennyi előadáson 30, 20 és 10 lej.

Ma, vasárnap délelőtt 11 órakor matiné 15 és 10 lejes helyárakkal. KACAGO DELELŐTT.

Ma, vasárnap délelőtt 11 órakor matiné lesz a Magyar Színházban kizárólag „Burleszk műsorral”. Vetítésre kerül hat kétfelvonásos amerikai burleszk a legjavából. Helyárak 15 és 10 lej.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA

Vasárnap 3, 5, 7 és este 9 órakor: „Dal a boldogságról” hangos zenés és énekes filmregény 8 felvonásban. A főszerepekben: Evelin Holt, Wilhelm Dieterle és Harald Paulsen. Zenéjét szerző: Jean Gilbert. Burleszk kísérelő műsor. Helyárak: 30, 20 és 10 lej. Hétfő 3, 5, 7 és este 9 órakor: „Dal a boldogságról” hangos, zenés és énekes filmregény 8 felvonásban. Burleszk kísérelő műsor. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Kedden 3, 5, 7 és este 9 órakor: „Dal a boldogságról”. Szerdán 3, 5, 7 és este 9 órakor: „Dal a boldogságról”.

A Román Opera műsora

Vasárnap, 1930 szeptember 28 (este): Az afrikai nő.

Hétfőn, szept. 29-én: Szünet. Szerdán, október 1-én: Alarcosbál. Pénteken, október 3-án: Szevillai borbély.

Vasárnap, október 5-én délután: Mártha.

Hétfőn, október 6-án: Szünet. Szerdán, október 8-án: Tosca. Pénteken, október 10-én: Sámson és Delila.

Vasárnap, október 12-én este: Zsidónő. Szerdán, október 15-én: Paraszttelcsület és Gianni Schicchi.

Pénteken, október 17-én: Bolygó hollandi.

Vasárnap, október 19-én: Szöktetés a szerájból.

RADIO MŰSOR

Idő: Középeurópai

VASÁRNAP, SZEPTEMBER 28.

Bukarest. 10.30: Egyházi zene. — 11: Rádiózenekar. 12: Grammfón. — 16: Dinicu-zenekar. 17.15: Dinicu-zenekar. 18.15: Grammfón. 20: Rádiózenekar. 20.45: Athanasiu bariton énekes dalestje. 21.15: Rádiózenekar.

Budapest. 9: Ujsághírek, kozmetika 10: Római katolikus istentisztelet az Egyetemi templomból.

11.15: Evangélikus istentisztelet. Utána: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés.

Majd: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Lohengrin — előjáték. A Rajna kincse — ábránd. A walkür — Wotan bucsuja és tűzvarázs. Siegfried-idill — szimfonikus költemény. Az istenek alkonya — Gyászinduló. Trisztán és Izolda — előjáték.

2: Grammfónhangverseny. 3.30: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata. Kötlan Sándor dr. állatorvosi főiskolai ny. rk. tanár: „A mételykór”.

4: Rádió Szabad Egyetem. Utána: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés.

5.15: Ákom Lajos dupla férfi-kvartettjének hangversenye. Beethoven: Himnusz az éjhez. Donizetti: Sajakásdal és Barcarola. Ravello: Erdei vadászat. Ákom: Magyar naplemente.

E. Mayer: Három nap óta... Magyar népfeldolgozások. Minden este. Erik a, érik a... Csak egy kislány...

6: A m. kir. 1. honvédegylogezed zenekarának hangversenye. Raimann: Hungária — induló. Fucik: Téli viharok — keringő. Erkel: Hunyadi László. Mascagni: Paraszttelcsület — ábránd. Komzák: Szerzők ABC sorrendben Bányay: Miért akar feledni.

7.15: Nagy Margit, a m. kir. Operaház művésznőjének magyar dalestje. 8.15: Sport- és löversenyeredmények. 8.30: Az Országos Kamaraszínház előadása a Stúdióban. Az ezüst páncél.

Utána: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés.

Majd: A rádió házikvartettjének hangversenye.

Belgrád. 22.15: Séta Európán át.

Berlin. 20.10: Filharmonikus hangverseny és 0.30-ig tánczene.

Pozsony. 18.05: Tánczene. — 22.20: Tánczene Trencsénteplicről.

Frankfurt. 20: Reuter Ottó előadóestje. 20.45: Strauss Jánost-est. 22.30: Kávéházi zene.

Hamburg. 19: 15 számból álló szóra kozoató zene. 21: Tréfás zeneművek. 23: Tánczene.

Kattovic. 23: Tánczene.

Köln. 20.10: Weber: Euryanthe c. operája.

Leipzig. 16.40: Felolvasás Beethoven-Rasumowski kör cimen, utána Beethoven I. vonósnyégyese. 18.10: A leipzig női énekkar előadása. 20: Hamburg, majd 0.30-ig tánczene.

Ljubljana. 20: Népdalok. 20.30: Rádiózenekar. 22: Tánczene.

München. 20: A rádiózenekar 10 számból álló hangversenye bariton-énekekkel. 22-24: Kávéházi zene.

Osló. 20: Rádiózenekar.

Prága. 19.30: Az oberamergau passiójátékokról. 20-22: A cseh filharmonikusok hangversenye a Smetana-teremből. 22.25: Pozsony.

Riga. 20: Népszerű zene. — 21.30: Tánczene.

Toulouse. 20: Dalok. 21: Operarészletek, harmonikázás. 22.15: Grammfón

Bécs. 20.10: Hollander „Öt másodperc” c. rádiódramája. Utána a Gangelberger-zenekar játéka.

HÉTFŐ, SZEPTEMBER 29.

Bukarest. 12.30: Grammfón. 17: Rádiózenekar. 19: Grammfón. 20: Theodorescu-vonósnyégyese. — 20.45: Oxinoid zongoraművész játék. — 21.15: A Theodorescu-vonósnyégyes játéka.

Budapest. 9.15: Hangverseny.

9.30: Hírek.

12: Déli harangzó az Egyetemi templomból.

12.05: Az Országos Postászenekar hangversenye. Kéler Béla: Magyar vigjáték nyitány. Ivanovici: Hajós-lányka — keringő. Maillart: A remete esengetyűje — ábránd. Strauss: Cigánybáró. Eilenberg: Malom az erdőben.

12.25: Hírek.

1: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés.

2.30: Hírek.

3: Piaci árak, árfolyamhírek.

4: Asszonyok tanácsadója.

4.45: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek.

5: Császár Elemér dr. egyetemi ny. r. tanár előadása: Képek a magyar irodalom multjából.

! Őszi kötött újdonságaink megérkeztek !!

Gyönyörű kötött tweed kosztümök és ruhák!
Harisnyák és fehérneműk nagy választékban!

„HERCULES“

czernovitz gyári lerakat :—: CLUJ, Cal. Reg. Ferdinand 13.

XIII EV
Cluj—K
SZEP
5691

Az Uj Kele
és bánati

Cikkeink u
forrás meg

Kéziratokat
és megörzést

Káro

Király

Ünnepi zászló fővárosa, kinnek lakossága különbségre való kedett szívvel között II. Károly trónralépését Kolozsvár saját szemével hallhatta a szé és a lojalitására.

Az ünnepelő voltunk mi is, akik határtalan tünk mindig a ország királyának egyformán az összes kisebbségnek szimbólumát rály trónralépés talált alkalmat a előtt királyi szó egyenlő elbánás nyilatkozásában gette, hogy az o nem ismer sem uralkodásában a cia és jogegyenlőség.

Ezen a napon, létét ünnepeljük relmeinket és Nem akarjuk, h zavarja meg az első találkozásán hiszen a mi sérelm formán viseli g valójának. Szent az osztatlan szent amely Erdély sarkából az ural fogja irányítani Erdélyre. És a f szíve nemes, s böles elmével tan kormányzásának jét, a többségi lett meg fogja lá érzelmeinek tiszt király akaratát. gá és megeléged országot és ennek valóráváltásához jut fel mi is az zünk munkáját.

Hisszük és tud király szerető minden alattvaló a királyi szó súly a szenvedélyek f nak és az ő keze az ország belső Uralkodói bölcses tel néz minden trónus zsámolya.

Tudjuk és érezzéből felénk is l és abban a boldo nek nagygyatévésünk is éppen oly ország többi polgdezzünk a királyjuk a város mind

— Eljen a király

Uj kedvezmény vendégeinknek

Ezen lép előzetesnek megelégedésére

nyújtott

20 %

kedvezményt szobárainkból

10 %

kedvezményt olcsó élelmi árainkból (menut kivéve) módunkban van az UJKELET kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni

Magyar Kir. Operaház Nemzeti Színház Kamara Színház

előadásaira szóló mérsékelt árú jegyekkel. Teljességgel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

PARK SZÁLLODA Budapest

szemben a Keleti pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltés.)

APROHITCESEK

Szörme bundákat 3500 és szörme galérok 350 lejtől kaphatók, V. Jánky, Fő. tér 22. Udvar.

Figyelem! Zalogházi árverés október hó 6-án Cal. Victoriei 16. és 25. számok alatt. Az árverés napján ujitani nem lehet. — Az igazgatóság.

A TACAMUL ezüstárugyár ÁTKÖLTÖZÖTT

Str. G. Neulcea Nr. 6 alá (volt Kornis uceca Renner palota mellett).

Nagyobb iparvállalat keres kereskedelmi végzett, könyvelésben perlekt, garanciaképes pénztárnok, vagy pénztárnok, aki a román és magyar nyelvet birja. Cim a kiadóban.

250.000 lej havi forgalmu vas-, fűszer és üvegáru kereskedéshez társ kerestetik 20.000 lej tőkével. Bővebb információt a kiadóhivatalban.

Főzőkemencék minden nagyságban kaphatók. Mindennemű épületmunkát jutányosan vállalok. Kifőzésre nagy főzőkemence eladó. Zeiler bádigos, Astória-szálló mellett.

Különbejáratu nagy világos butorozott szoba két, esetleg három személy részére lépcsőházi feljáratall elsejére kiadó. Str. Saguna (Bartha Miklós n.) 14. II. em., folyosó végén.

Egy szoba konyha azonnal kiadó. Árpád ucca 84.

Magas quotájú szeszgyár bérbeadó, feltételek és közelebbi adatok dr. Kertész Jenő irodájában tudható meg Sft. Gheorghe, jud. Treiscauna.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSEN AZ UJ KELETBEN